

Midler fra Socialministeriets pulje, Det fælles ansvar II har givet mulighed for at arbejde på nye måder i forhold til de mest udsatte borgere. Projektet har vist, at man kan komme langt ad frivillighedens vej, og at der med relativt få midler kan opnås gode resultater til gavn for borger og forvaltning.

Fremskudt Ambulant Afklaring

Et tilbud til de svageste borgere
baseret på frivillighed

December 2011

Foto fra filmen Pers Optur

Det handler om øjenkontakt

Evalueringsrapport
Rambøll Managements målgrupperapport, oktober 2011
Pressedokumentation

**Projektet er et samarbejde mellem Det Fælles Ansvar II,
Socialministeriet, aktørerne og Odense Kommune**

Projektleder cand. psych Søren Dalgaard

Odense Kommune Socialcentret tlf. 21 54 09 55 mail: psykolog.dalgaard@nal-net.dk

Indhold

Citat af Seneca side 3

1. Sammenfatning side 4

2. Projektets målgruppe side 9

3. Borgerne side 11

4. De eksterne samarbejdspartnere side 14

5. Sagsbehandlere og opsøgende medarbejdere side 16

6. Jobkonsulent side 17

7. Projektets anvisninger side 18

8. Behandlingstid side 21

9. Samarbejde med fotografen Marianne Grøndahl side 22

10. Implementeringstiltag side 24

11. Forvaltningsmæssige overvejelser side 25

12. Efterskriftet til bogen "Udstødt". Gyldendal 1. september 2011 side 27

13. Projektets tale ved åbningen af Fotoudstillingen på Fotomuseet, Brandts den. 6. september 2011 side 31

14. Fotos fra udstillingen side 33

15. Presseomtale side 36

Nota bene side 58

Bilag

Målgrupperapport, Rambøll Management oktober 2011

- Datagrundlag. *Side 2*
- Baggrundskarakteristika vedrørende målgruppen. *Side 3*
- Projektspecifikke indikatorer. *Side 20*

Projektets forankringsteori

Evalueringsskema. Værestedet

Evalueringsskema. Sagsbehandler.

Evalueringsskema i forbindelse med projektets fattigdomsundersøgelse

Posters fra Varmestuen rettet mod borgerne

Posters fra Varmestuen rettet mod medarbejdere

Forankringsteori for fotoprojektet

Den vise vil i mange forhold frikende og frelse mange svage, men helbredelige sjæle. Han vil efterligne de gode landmænd, der ikke blot dyrker høje og ranke træer, men også giver dem, der af en eller anden grund er groet skævt, støtter, de kan rette sig ved; nogle beskærer han, for at grenene ikke skal tynge væksten, nogle syge træer plejer han på det angrebne sted, og dem, der vantrives i andres skygge, åbner han vej for til himmelen. Han vil se, hvordan de forskellige karakterer bør behandles, og hvordan de, som det er gået skævt for, kan ledes ind på den rette vej.

Uddrag fra "Om mildhed" af Seneca (år 54) i Villy Sørensens oversættelse, Gyldendal, 1975.

1. Sammenfatning

Fremskudt Ambulant Afklaring er et firårigt projekt startet på initiativ af Socialcentret i Odense Kommune. Det er støttet af Det Fælles Ansvar II, Socialministeriet – regeringens handlingsprogram for de svageste grupper i samfundet. Projektet startede 1. september 2007.

Målet har været at nå de mest udstødte og fattigste borgere i Odense gennem nye veje og borgernes frivillige engagement. Det karakteristiske ved borgergruppen er, at de fungerer dårligt i kontanthjælpssystemet. Det er vanskeligt at nå dem gennem den almindelige sagsbehandling, for de har ofte kun perifer kontakt til socialforvaltningen. Der er tale om borgere med multiple problemstillinger af social og personlig karakter. Oftest er der tale om dobbelt-diagnoser, hvor de har svære personlighedsforstyrrelser i kombination med misbrug. Et pilotprojekt fra 2006 påviste, at 8 % af borgerne i Odense var invaliderede af dybere psykopatologi, uden at det havde været muligt for dem at etablere kontakt til behandlersystemet.

Et andet karakteristika for borgerne er, at de ofte er meget impulsive og voldsomt udad reagerende og derudover invalideret af et narko-og/eller alkoholmisbrug. Det fører ofte til konflikter, når borgerne møder op i forvaltningen. De kan reagere truende og voldelige over for sagsbehandlerne. Sagsbehandlerne har ofte på den baggrund reelt opgivet at give borgerne en tilfredsstillende afklaring og behandling. Borgergruppen er så elendigt fungerende i forhold til de krav, der stilles i bl.a. kontanthjælpssystemet, at de under pres kan miste kontakten til kontanthjælpssystemet og de sociale systemer

med risiko for, de i stedet etablerer sig i subkulturer uden for det etablerede samfundssystem.

Fremskudt Ambulant Afklaring blev etableret med det formål at udvikle nye og forenklede afklarings- og visitationsmodeller samt at nedbryde de systembarrierer, der tydeligvis er opstået mellem borgergruppen og det etablerede forvaltningssystem - og således afklare de borgere, der ikke hidtil har kunnet nås inden for de eksisterende rammer. Det var en forvaltningsmæssig forventning, at projektets erklæringer var af en sådan kvalitet, at de kunne erstatte arbejdsprøvninger, og at erklæringerne, når det var relevant, var af en sådan kvalitet, at de kunne danne baggrund for ansøgning om førtidspension. Det overordnede mål har været, i tilfælde af dybere psykopatologiske problemstillinger, at henvise til det etablerede behandlingssystem.

I forhold til den konkrete sagsbehandling har det været målet for projektet at udvikle nye, forenklede visitationsprincipper, der i højere grad er baseret på et dagligt samarbejde med værestederne, behandlersystemerne og Kriminalforsorgen. På den måde sikres det, at den viden, der ligger eksempelvis på væresteder, i større grad kommer til at indgå i den kommunale sagsbehandling. Ved at forenkle visitationsprocessen og lægge visitationen ud i decentrale fora blev det forventet, at sagsbehandlingen ville blive lettet både til fordel for borgerne og i forhold til forvaltningssystemet. Det var med andre ord meningen at udvikle modeller, der i større grad bygger på innovation.

Projektet har ønsket at undersøge, om forenklet visitation og sagsbehandling betød, at de anvisninger, der senere skulle blive en del af sagsbehandlernes vurderingsgrundlag, var kvalitativt relevante i forhold til det behov, som sagsbehandlerne måtte have for at blive i stand til at vurdere forsørgelsesgrundlag og andre anvisninger eksempelvis i forhold til bolig og behandling.

Et andet mål for projektet var at undersøge om psykologisk korttidsintervention, der bygger på en biografisk metode, var en model, der var relevant for borgerne. Kunne man etablere kontakt til borgergruppen og oplevede borgerne at få noget ud af samta-

leforløbet? Konkret ønskede projektet at være brobygger mellem borgerne og sagsbehandlersystemet. Det var bl.a. projektets mål at få borgerne til at møde op i Socialcenteret i så stort et omfang som muligt.

Et andet mål for projektet var, at det blev katalyserende i forhold til andre indsatser bl.a. den konkrete sagsbehandling. Det var intentionen, at projektet også skulle være brobyggende i forhold til sagsbehandlerne, som i større grad skulle arbejde efter den fremskudte model. Det vil sige, at sagsbehandlingen i stadig stigende grad kom til at foregå tæt ved borgerne, værestederne etc.

Et andet projektmål var at indsamle data i forhold til borgergruppen, deres opvækstbetingelser og forudsætninger for at kunne gebærde sig i det etablerede samfund.

Skønsmæssigt vurderedes det fra projektets start, at der var ca. 500 borgere i Odense, som måtte opfattes som de mest udstødte og dårligst fungerende borgere. På baggrund af de kvantitative og kvalitative datamaterialer var det målet at udbrede kendskabet til borgerne bl.a. gennem en aktiv kontakt til den offentlige mening og dagspressen. Det har været ambitionen at samle så meget datamateriale som muligt inden for den beskrevne målgruppe. Det var med i den oprindelige strategi, at der blev lavet et projektgalleri med foto af projektets borgere.

Ifølge Rambøll Managements målgrupperapport oktober 2011 har projektet i samarbejde med værestederne, behandlingscentrene, opsøgende medarbejdere og Kriminalforsorgen i alt opnået 206 borgerkontakter. Flere af dem har af forskellige årsager op-søgt projektet igen bl.a. i forbindelse med støtte og rådgivning. I projektperioden er der opnået kontakt til 161 forskellige borgere.

Der er tale om en borgergruppe, der har været udsat for svære sociale og personlighedsmæssige traumer tidligt i opvæksten. De personlighedsmæssige og sociale belastninger følger dem gennem livet. Det er eksempelvis bemærkelsesværdigt, at 76 % blev ramt af ungdomsarbejdsløsheden i 1980'erne og op gennem 1990'erne. Der henvises til efterskriftet i bogen "Udstødt".

Projektet viser, at det er lykkedes at forenkle visitationsprocessen og dermed også sagsbehandlingen i forhold til borgerne. Det har vist sig, at kvaliteten af henvisningerne fra bl.a. værestederne har været af høj kvalitet, og at henvisningerne har været relevante i forhold til projektet. Det ses også, at anvisninger fra projektet til forvaltningssystemet har været af høj kvalitet, hvilket ses af, at anvisningerne bliver fulgt eksempelvis af forvaltningens pensionsteam. 81 af projektets borgere havde ved evalueringens deadline fået tilkendt førtidspension efter gældende lovgivning. I projektperioden er der viderehenvist en borger til psykiatrisk afklaring.

De kvalitative og kvantitative data, som kan læses i Rambøll Managements målgruppe-rapport, og projektets specifikke indikatorer, viser også, at borgerne har kunnet drage nytte af korttidsterapeutisk intervention og rådgivning. Det er lykkedes for projektet at komme tæt på borgergruppen.

Projektet havde sat sig et mål om at nå 250 borgerkontakter i projektperioden. Det var forudsat af 48 % svarende til 120 behandlingsforløb indeholdt en dybere personlighedsvurdering med konkrete anvisninger til sagsbehandlere og visitationsmyndigheder. Det blev hurtigt klart, at det oprindelige måltal var for højt, men projektets styregruppe valgte at holde fast ved det oprindelige måltal. En af årsagerne til, at måltallet ikke blev nået var netop, som anvist, at kvaliteten af henvisningerne fra værestederne etc. har været højere end forventet og krævet større vurderingsarbejde i de enkelte sager. Af de 161 forskellige borgere, der konsulterede projektet, blev der således udfærdiget 144 tunge erklæringer mod forventet 120.

Kort tid efter projektets etablering startede Jobcentret Mobilteamet, hvis målgruppe i stor udstrækning var den samme som projektets. Derudover etableredes under Hjemløsestrategien et afklaringsteam, hvis målgruppe i nogen grad tangerede målgruppen for Fremskudt Ambulant Afklaring. Siden starten på projektet i 2007 er det sociale arbejde forvandlet. Man taler om et paradigmeskifte i socialpolitikken, der bl.a. betyder, at der i mindre grad lægges vægt på afklaring af borgerne og i større grad lægges vægt på den direkte virksomhedsafprøvning. Om det har haft konkret betydning for projek-

tet er uvist. Men givet er det, at det har fået indflydelse på de implementeringsstrategier, som projektet havde lagt på forhånd.

Det var projektets mål at være ambassadør for den ambulante metode og princippet om at komme tæt på borgerne. I projektperioden har der været et godt samarbejde med Jobcenterets parallelsagsbehandlergruppe. Det kan ved projektets afslutning ses, at den ambulante tankegang har slået igennem også på den sociale sagsbehandling, der nu foregår bl.a. på Varmestuen i Pantheonsgade, værestedet Reden og Hjørnely.

Det har været projektets mål at indsamle data, der kunne belyse borgergruppens opvækstbetingelser og forudsætninger for at kunne gebærde sig gennem tilværelsens mangfoldigheder. Der er indsamlet et stort materiale, og dele af det er offentliggjort i fotografen Marianne Grøndahls bog "Udstødt", der udkom på Gyldendal i september 2011.

Det har endvidere været en ambition for projektet at nå ud til offentligheden med oplysninger om borgernes forudsætninger og livsvilkår. Der har gennem hele projektperioden været stor interesse for projektet såvel i den skrevne presse som i den elektroniske presse. I forbindelse med projektets afslutning er der produceret en DVD, der samler de elektroniske presseklip. (Presseomtaler, se bilag)

Nicole Lobe

2. Projektets målgruppe

Målgruppen for projektet er de dårligst og mest stigmatiserede borgere, der ikke umiddelbart kan nås gennem det traditionelle forvaltningsarbejde. Det er borgere der generelt har vanskeligt ved at leve op til samfundets krav i forhold til at modtage kon-tanthjælp. Oftest befinder de sig på kanten til udstødning fra samfundet med risiko for at søge social og økonomisk base i autonome miljøer.

Borgerne er karakteriseret af en belastet opvækst præget af personlighedsforstyrrede og misbrugende forældre. Oftest har de en tidlig misbrugsdebut og rummer dobbeltdi-agnoser præget af invaliderende personlighedsforstyrrelser og misbrug.

Diagnostisk viser projektet, at der er tale om svære personlighedsforstyrrelser. Otte af de 161 borgere, der frekventerer projektet er døde i projektperioden.

Personlighedsforstyrrelse, impulsiv.	53
Personlighedsforstyrrelse, border line	14
Personlighedsforstyrrelse, uspecifik	16
Dys social personlighedsstruktur	3
Posttraumatisk stress	4
Fobisk angst	2
Mistanke om dybere psykopatologi	1
Intellektuelle deficit, umodenhed	12
Paranoid psykose	1
Wernickes syndrom	1
Alkoholafhængighedssyndrom	15
Misbrug – afhængighed af opioider	8
Neurasteni	1
Har ikke givet partshøring	2
Andre	28

Der er som bekendt ofte tale om multiple problemstillinger og dobbeltdiagnoser. I opgørelsen betragtes eksempelvis som udgangspunkt personlighedsforstyrrelser som overordnet i forhold til misbrugsdiagnoser. Kategorien "Intellektuelle deficit, umodenhed" er bred. Det er oftest vanskeligt konkret at vurdere de intellektuelle potentialer på grund af borgernes aktuelle habitus og misbrugsadfærd. Som forventet finder projektet en overvægt af impulsive forstyrrelser. Men på trods af at projektets strategi i

forhold til "de stille eksistenser", der er præget af social isolation, ikke holdt, finder projektet alligevel en pæn andel af border line personlighedsforstyrrelser.

Ved opgørelse ultimo oktober 2011 havde 19 % af borgerne været udsat for seksuelle krænkelse, oftest af grov karakter, i den tidlige opvækst.

28 borgere er ikke afklaret diagnostisk. Der er i disse borgersager oftest tale om "råd og vejledning". I andre tilfælde er borgeren udtrådt af projektet eksempelvis i forbindelse med flytning fra Odense Kommune. I enkelte tilfælde lykkedes det ikke for projektet at opnå adækvat kontakt til borgerne i projektperioden.

3. Borgerne

Det var forventet, at borgerne ville være svære at nå, og at projektet ville støde på modstand. Borgerne er som udgangspunkt svært personligheds-mæssigt skadede og præget af vrede og udad projicering.

Modstanden mod projektleder blev da også manifesteret ved et brugermøde på Varmestuen i Pantheonsgade i starten af projektfasen. Da projektleder havde orienteret om projektet, var der en af de markante borgere, der i aggressive toner gjorde opmærksom på, at han kendte projektlederen, der måtte betragtes som "systemets forlængede arm". Borgeren kom i stor udstrækning til at præge mødet, der umiddelbart måtte betragtes som en dårlig start for projektet.

To måneder efter møder projektlederen pågældende borger tilfældigt i gadebilledet. Borgeren var meget insisterende på kontakt og undskyldte den hårde og kontante dom. Han ville bare gøre opmærksom på, at han var blevet klar over, at projektlederen var "god nok", og accepteret. Episoden - der blev oplevet som lidt af et vendepunkt - viser, hvor hårfin kontakten kan være. Støt og roligt blev kontakten til borgerne bedre og mere tillidsfuld.

Forventningerne til borgernes vurderinger af projektet var, som beskrevet, afdæmpede. Det blev på den baggrund forventet, at borgernes vurderinger af projektet i bedste fald ville være afmålte.

Derfor er det overraskende positivt, at (17,3 + 26,5) % af borgerne, jf. Rambølle Management målgrupperapport melder, at de "i meget høj grad" eller "i høj grad" har fået udbytte af de kortere interventionsforløb. 38,8 % melder, at de "i nogen grad" har oplevet udbytte. (3,1 + 5,1) % melder, at de "i ringe grad" eller "slet ikke" har oplevet udbytte. 9,2 % svarer "ved ikke".

I forhold til, hvorvidt borgerne "har fået mere overblik over dit liv" svarer (4,1 + 9,2) % "i meget høj grad" eller "i høj grad". 39,8 % vurderer effekt "i nogen grad". (10,2 + 20,4) % melder, at de "i ringe grad" eller "slet ikke" oplever udbytte. 15,3 % svarer "ved ikke".

I forhold til kontakten til borgerne var det som bekendt forventet, at projektet ville blive mødt med mistillid og modstand. Efter en relativ kort introduktionsperiode oplever projektleder som nævnt ovenfor et nybrud og en gradvis bedre kontakt til borgerne. I Rambøll Managements undersøgelse svarer 80,6 % af borgerne, at de "i høj grad" oplevede sig "godt behandlet i projektet". Det er den højst mulige score. 15,3 % oplever "i nogen grad" at blive godt behandlet. (1,0 + 2,0 + 1,0) % vurderer at de "i ringe grad", "slet ikke" eller besvarer "ved ikke" blev behandlet godt i projektet.

Det var målet at nedbryde barrierer mellem borger og forvaltning, idet mange af projektets borgere kun havde perifer kontakt til forvaltningen. Det lykkedes projektet at få borgerne til at møde op i Socialcentret og gennemføre et adækvat undersøgelsesforløb.

Det hører med til historien, at Socialcentret har stillet optimale kontorforhold til rådighed, hvor borgerne har følt sig trygge. Det er vurderingen, at rammerne for interventionsforløbet er specielt vigtige for de fobiske og paranoide borgere.

Projektets resultater må vurderes at være overraskende gode. De peger bl.a. på, at man ved frivillighed og ved at tage udgangspunkt i borgernes egne perspektiver kan nå

langt og ad den vej udvikle en kvalitativ bedre kontakt til borgerne. Det er endvidere projektets vurdering, at processen og afklaringens organisering og principper har betydet, at borgerne i større grad har taget ansvar for egen sag og engageret sig i den.

Michael Petersen

4. De eksterne samarbejdspartnere

De eksterne samarbejdspartnere var fra starten tiltænkt en nøglerolle for projektet. Det handlede jo netop om at have fokus på de faglige potentialer og den viden, værestederne og varmestuerne havde om borgerne. Ved at udnytte denne viden og forenkle visitationen til projektet var intentionen bl.a. at komme tættere på borgerne.

Projektet valgte fra sin start at samarbejde med Kirkens Korshærs varmestue i Pantheonsgade. Gennem de første tre måneder gennemarbejdede projektet i samarbejde med stedets medarbejdere i detaljer metoder, etiske overvejelser og procedurer, og udviklede forskellige strategier, fik trykt posters etc. Resultatet af dette arbejde viste sig at være så solidt, at modellen herefter blev basis for det videre arbejde i forhold til de andre samarbejdspartnere og institutioner.

Projektet opnår i perioden kontakt til i alt 16 forskellige aktører. På grund af projektets sparsomme kapacitet har intensiteten i samarbejdet i stor udstrækning været afhængig af de enkelte steders eget engagement. Projektet har været sårbar i forhold til organisatoriske ændringer og personalemæssige ændringer på de enkelte steder. Projektets strategi var eksempelvis, via Sundhedsprojektet i Bolbro, at nå de ”stille eksisterer” bl.a. gennem samarbejde med praktiserende læge i området. Sundhedsprojektet kom imidlertid aldrig til at fungerer optimalt, hvilket svækker projektets indsats i forhold de konkrete borgere.

Projektet valgte i samarbejde med stederne at have en primær kontaktperson på de enkelte steder. I de tilfælde, hvor der skete ændringer eksempelvis i forhold til kontakten til projektet, har det betydet, at rutiner er blevet brudt, og procedurer skulle genetableres. I den forbindelse er der eksempelvis forekommet misforståelser i forhold til målgruppen, kontakten til borgeren, og tilbagemeldinger til projektet i forbindelse med evalueringen etc.

Henvisningerne fordelt i forhold til de eksterne aktører.

Varmestuen Pantheonsgade	31
Varmestuen Nørregade	9
Reden	9
Opsøgende medarbejdere, SKP m.v.	42
Hjørnely	40
Øvrige misbrugscentre	29
Kriminalforsorgen, fængsler, arrest-huse	8
Andre	8
Henvender sig selv	3
Mangler notat eller henvisningssted	5
I alt	184

Der er forskel på de enkelte steds størrelse og organisation. I forhold til eksempelvis varmetuerne er der tale om steder, der baserer sig på borgerens frivillige tilstedeværelse. Hjørnely er i modsætning hertil en behandlingsinstitution med mere struktur om hverdagen. Der deles eksempelvis medicin ud inden for bestemte tidsintervaller og i aftale med borgerne. Dette forhold i sig selv gør, at kontakten til borgeren er nemmere at etablere på Hjørnely. I forhold til de etiske overvejelser er det altid en balancegang for varmetuerne, hvor langt de kan gå i forhold til råd og vejledning og dermed også i forholdet til at indgå i et afklaringsforløb.

Marianne Kragelund

5. Sagsbehandler

Projektet har haft til huse i hjertet af Socialcentrets sagsbehandlingsområde. I dette miljø har de opsøgende medarbejdere, bostøttepersoner, de sociale viceværter m.fl. også haft base. Det har vist sig at være en strategisk vigtig detalje.

Samarbejdet med de **opsøgende medarbejdere** har vist sig at have afgørende betydning. Det har været med til at sikre en adækvat kontakt til borgere, som ellers ville have været vanskelige at nå for projektet. Projektet har på den måde formået at benytte

sig af Socialcentrets etablerede tilbud. På den måde har projektet arbejdet innovativt i forhold til de etablerede forvaltningsmæssige faciliteter. På grund af projektets begrænsede kapacitet og bemanning har denne detalje vist sig at være meget vigtig.

Samarbejdet med **parallelsagsbehandlergruppen** – en særlig indsats for de svageste borgere i Jobcenterets regi – har også været af vital betydning for projektet. Der har stort set dagligt været et tæt og innovativt samarbejde til fordel for borgerne og sagsbehandlingen.

Borgernes stabilitet har som forventet ikke altid været optimal og netop præget af deres dikotome tilværelse. Samarbejdet mellem de opsøgende medarbejdere, parallelsagsbehandler-gruppen og projektet har på den måde været til fordel for borgerne og har optimeret sagsbehandlingen uden nævneværdige forvaltningsmæssige meromkostninger.

6. Jobkonsulenten

Samarbejdet med jobkonsulenten blev etableret hurtigt i projektforsløbet. Projektet henviser i alt 13 af de 161 forskellige borgere. Der har i alle tilfælde været behov for en "særlig indsats". For det første oplever borgerne sig umiddelbart udstødte med en ringe grad af selvtillid. Derudover er der tale om resourcesvage borgere med ringe økonomisk soliditet. Det kræver en særlig indsats at fastholde vejen til arbejdsmarkedet, og det er derfor vitalt, at samarbejdet mellem jobkonsulenten og sagsbehandlerne, der er bevilgende part, er optimalt. Det kan eksempelvis være skelsættende, hvis en bevilgning af buskort til 300 kr. ikke imødekommes.

I de tilfælde, hvor borgerne er viderehenvist til jobkonsulent, har projektlederen været med på sidelinjen. En enkelt samtale med borgerne kan være nyttig, og betyde, at frustrationer og misforståelser kan ryddes af vejen. Men samtalerne kan som regel også have betydning i forhold til at coache borgeren og eliminere tilbageværende mindre-værdskomplekser, angst og misbrug.

Forløbet viser, at det er nødvendigt med en særlig og intensiv støtte til den skrøbelige borgergruppe for at opnå et godt resultat.

Henrik Buch

7. Projektets anvisninger

Som udgangspunkt bidrager projektet med flere anvisninger i de konkrete sager. I denne opgørelse er anvisningerne opgjort hierarkisk, idet de tungere anvisninger – forsørgelsesgrund etc. – er prioriteret som hovedanvisning.

Af de 161 borgere anbefalede projektet:

Førtidspension	102
Drøftelse af forsørgelsesgrundlag	11
Jobkonsulent	13
Behandling	14
Bolig	2
Personlig støtte	2
Mentor	1
Ikke målgruppe	1
Ingen anvisninger	15

Det ses, at projektet anbefaler førtidspension i 102 tilfælde. Det fremgår også, at projektet i 11 tilfælde anbefaler drøftelse af forsørgelsesgrundlaget. Det er sager, som af projektleder er blevet vurderet som grænsesager på den måde, at der var tale om principielle afgørelser i forhold til borgere med svage potentialer.

I 15 tilfælde har der ikke været tale om konkrete anvisninger. Det kan være tilfælde, hvor der har været tale om råd og vejledning, manglende partshøring og hvor borgeren er udtrådt af projektet af forskellige årsager, eksempelvis fraflytning fra kommunen. Der har også været tilfælde, hvor borgeren er død før afslutningen af pensionssagen.

På baggrund af de konkrete tilbagemeldinger i forhold til, hvorvidt anvisningerne bliver fulgt, har det kun været muligt at afgøre det systematisk i forhold til forsørgelsesgrundlaget.

På opgørelsestidspunktet havde forvaltningen truffet afgørelse om tilkendelse af førtidspension i 81 sager. Som beskrevet tidligere følger forvaltningen projektets anvisninger.

I seks andre sagsforløb er der gennem jobkonsulent etableret adækvate jobforløb. Af de seks sager fik to borgere løntilskudsjob. Fire borgere opnåede at få et flexjob.

Kvaliteten af projektets anvisninger.

Det fremgår af Rambøll Managements målgrupperapport (oktober 2011), at forvaltningen har fulgt projektets anvisninger i 59,6 % af tilfældene. I 39,4 % var sagen fortsat under behandling. I 1,0 % af tilfældene har forvaltningen ikke fulgt projektets anvisninger.

I forhold til de vurderinger, som projektet videresender til sagsbehandlerne, melder sagsbehandlerne tilbage, at de i forhold til afklaring af forsørgelsesgrundlaget vurderer, at afmeldingsskrivelserne fra projektet i 48,1 % af tilfældene har bidraget ”i meget høj grad” til afklaring af borgernes forsørgelsesgrundlag. I 34,6 % af tilfældene svares ”i høj grad”. I 8 % svares ”i nogen grad”. (1,9 + 2,9 + 3,8) % vurderer, at projektets anvisninger ”kun i ringe grad”, ”slet ikke” eller ”ved ikke” har bidraget i forhold til vurderingen af forsørgelsesgrundlaget.

81 af projektets borgere havde på opgørelsestidspunktet opnået førtidspension efter gældende lovgivning.

Det må konkluderes på baggrund af resultaterne, at det er lykkedes for projektet med relativt få forvaltningsmæssige ressourcer at levere en kvalitet i afklaringen, der har været anvendelig i forhold til forvaltningens arbejde med borgerne.

8. Behandlingstid

Henvisningerne af borgerne sker fra eksterne samarbejdspartnere eksempelvis varmestuerne. På varmestuen orienteres borgerne om forløbet og underskriver samtykkeerklæring, der betyder, at projektet kan indhente sagsmappe fra sagsbehandler og indhente supplerende oplysninger eksempelvis fra læge eller kriminalforsorg. Borgerens sagsmappe og lægemappe kan på trods af flere års ledighed være meget lidt informativ. Efter at journalen er indhentet hos sagsbehandler tages stilling til behovet for yderligere oplysninger eksempelvis fra egen læge, sygehuse etc. Herefter foretages undersøgelsen af borgeren. Er der efter undersøgelsen behov for supplerende oplysninger eksempelvis fra skadestuer e.lign. indhentes disse. Borgeren indkaldes til den afsluttende samtale og giver partshøring. Herefter kan sagen returneres til sagsbehandler.

Behandlingstiden opgøres fra tidspunktet, hvor den første kliniske konfrontation er aftalt. Møder borgeren ikke op, forlænger det naturligvis behandlingstiden. Forløbet afsluttes, når borgeren har gennemlæst vurderingen og på den måde har givet partshøring. Manglende fremmøde betyder tilsvarende forlængelse af behandlingstiden. Der er eksempler på borgere, der forsvinder som dug for solen. I et tilfælde, hvor en borger havde været eftersøgt gennem et stykke tid, blev projektet kontaktet af Københavns Kommune. Borgeren havde efter at have vagabonderet i en periode slået sig ned i København. Der blev genetableret kontakt til borgeren, og sagen blev afsluttet med undersøgelse i Socialforvaltningen i København. Det er et eksempel på, at sagsbehandlingstid kan løbe op.

I april 2010 blev behandlingstiden vurderet i forhold til de første 100 færdiggjorte sager.

Behandlingstid fordelt på 0 – 30 dage	23
Behandlingstid fordelt på 31 – 60 dage	25
Behandlingstid fordelt på 61 – 90 dage	22
Behandlingstid fordelt på 91 – 100 dage	8
Behandlingstid fordelt på 101 – 150 dage	11
Behandlingstid fordelt på 151 dage og derover	11

Det ses, at sagsbehandlingstiden i 70 % af tilfældene holder sig inden for de 90 dage, som har været målsætningen for projektet.

Som beskrevet er der enkelte sager, der kan trække den gennemsnitlige behandlingstid betydeligt op. I projektforsløbet er der flere eksempler på borgere, der er forsvundet, men som projektet ikke har kunnet genetablere kontakten til inden for projektets tidsrammer.

9. Samarbejdet med fotografen Marianne Grøndahl

Samarbejdet med fotografen Marianne Grøndahl blev etableret i efteråret 2008, da projektleder tilfældigt møder hende under en ferniseringsmiddag i forbindelse med hendes retrospektive udstilling på Museet for Fotokunst på Brandts i Odense. I løbet af tre uger blev projektskitzen tegnet og sat i søen. Marianne Grøndahl har i en treårig periode arbejdet med stort engagement. På kort tid har hun formået at komme ind på projektets borgere og opnå et solidt tillidsforhold. 1. september 2011 udgav hun bogen "Udstødt" på Gyldendals Forlag. Forfatteren Naja Marie Aidt har skrevet forordet til

bogen. Undertegnede har skrevet efterskriftet på baggrund af projektets resultater. I forbindelse med udgivelsen udstillede Museet for Fotokunst bogens originale fotografier. Udstillingen blev åbnet af borgmester Anker Boye.

Marianne Grøndahl arbejdede intenst med borgerne. Et billede var blot en del af en større proces, der kunne tage timer eller dage. Marianne Grøndahl tog hjem til mørkekammeret i København og fremkaldte de enkelte billeder, og det var altid hendes mening at møde borgeren igen for at vise billedet og fremkalde et gensyn eller en genspejling. Det har i sig selv været en interessant terapeutisk detalje, der har beriget borgeren, og givet større livskvalitet.

Projektet fik af Socialministeriet stillet midler til rådighed til uddeling af bogen "Udstødt" til bogens hovedpersoner, der ikke er beriget med den største købekraft. Reaktionen på bogen fra borgerne er svære at beskrive, men rummer bl.a. en stor portion stolthed. Der er ingen tvivl om, at dialogen mellem fotografen og borgeren har været effektiv i sig selv.

Selve bogen har naturligvis været "appelsinen i turbanen" for borgerne og projektet. - Marianne Grøndahl har formået at billedliggøre projektets idé om at synliggøre borgernes biografiske dybder.

Museet for Fotokunst, Brandts har ikke alene haft betydning i forbindelse med Marianne Grøndahls konkrete arbejde i Odense. Den store interesse, som museet har udvist, ikke mindst med to dialogmøder på Brandts og markering af bogudgivelsen med udstillingen september 2011, har været med til at sætte fokus på samfundets svageste borgere i offentligheden.

I forbindelse med åbningen af det nye Folketing i 2011 valgte Sprotsgood Fonden at forære bogen til alle folketingsmedlemmer. Fondens begrundelse fremgår bl.a. i brevet til de nye folkemedlemmer: "Uanset hvor hårdt verden farer frem mod et menneske... bliver der en kerne af menneskelig værdighed tilbage" - det bør erindres specielt i en tid præget af krise.

10. Implementeringstiltag

Det har længe været kendt, at Socialcentret ikke havde mulighed for at videreføre projektet uden midler udefra. Derfor er andre forvaltninger blevet kontaktet. Ældre- og Handicapforvaltningen meldte hurtigt tilbage, at forvaltningen ikke fandt, at målgruppen kunne indpasses i deres arbejdsfelt. Socialcenteret opsagde på den baggrund projektlederen i oktober 2011.

I samarbejde med teamleder, jobkonsulent og støtteperson – alle fra Jobcenteret – skitseredes et projekt – ”Projekt Stigmata”. Det skulle bl.a. videreføre dette projekts innovative principper. Målet var fortsat at arbejde videre med samme målgruppe men med større fokus på rehabilitering. Projektgruppen kontaktede første gang Jobcentret i april 2011.

I gennem det sidste år har projektet i samarbejde med Varmestuen i Pantheonsgade og Værestedet Reden arbejdet på en videreudvikling af projektets erfaringer med intervention, krisebehandling og debriefing af borgergruppe. Erfaringerne fra projektet peger entydigt på, at borgerne har oplevet effekt af den psykologiske korttidsintervention. Målet med projektet er bl.a. at udvikle nye rehabiliteringsstrategier i forhold til borgergruppen. Der søges aktuelt midler i private fonde og Satspuljen.

11. Forvaltningsmæssige overvejelser

Projektleder har gennem 20 år arbejdet med forvaltning og afklaringsmetoder for borgerne. Jeg var med til at omlægge den tidligere Erhvervstræningsskole i Odense til Re-vaHuset, der blev knap så matrikelløs som oprindeligt skitseret. Senere var jeg med til at udvikle den ambulante afklaring, der som udgangspunkt var et team bestående af sociallæge, socialrådgiver og psykolog. Metoden blev senere implementeret i hele Jobcenteret.

Det nuværende projekt – Fremskudt Ambulant Afklaring – er et forsøg på at raffinere den ambulante metode. Formålet er bl.a. at udvikle metoden ud fra en innovativ strategi. Det handler ikke om at tilføre nye behov og ressourcer, men bruge de forvaltningsmæssige ressourcer, der allerede er til rådighed. - Kunne man forenkle visitatio-

nen således, at denne i stedet for at foregå i det tunge forvaltningssystem blev udlagt til eksempelvis værestederne og andre private aktører? Kunne forvaltningen i større grad, og på forsvarligt grundlag, inddrage de private aktører i den konkrete sagsbehandling, og på den måde opnå et bedre beslutningsgrundlag i den konkrete borgersag? Var det muligt at forenkle den ambulante afklaring på den måde, at man kunne spare faglige ressourcer – fra tre til en medarbejder – og alligevel opretholde den faglige kvalitet i forhold til det konkrete erklæringsmateriale, som forvaltningen senere skulle træffe afgørelse på?

Projektet har i projektperioden kunnet arbejde i frie rammer, og har på den måde smidigt kunnet skabe relevante organisatoriske samarbejdsrelationer også interne i forvaltningen eksempelvis i forhold til jobkonsulent og sagsbehandler. Der har i princippet været tale om ad hoc løsninger i den konkrete sag, hvor de nødvendige ressourcer er blevet inddraget efter en konkret vurdering af det givne behov. På den måde er de faglige ressourcer blevet udnyttet optimalt. Men projektet har også - ved at være tæt på borgeren - og ved at inddrage de private aktører opnået ny og relevant viden i forhold til borgeren, der har kunnet inddrages i den konkrete borgersag.

Metoden er i projektet blevet afprøvet på en borgergruppe, som forvaltningssystemet har vanskeligt ved at nå. Men metoden har aldrig været tænkt isoleret i forhold til en bestemt målgruppe. Projektets erfaringer har vist, at metoden er anvendelig i forhold til de mest udsatte borgere.

Netop i krisetider, hvor de forvaltningsmæssige ressourcer er sparsomme, er det nødvendigt at tænke i mere utraditionelle baner. Metoden vil formentlig med udbytte umiddelbart kunne implementeres i den øvrige forvaltning. Men man kan også forestille sig kombinationer, hvor forvaltningen i princippet arbejder efter mere matrikelløse principper og i mindre mobile enheder, hvor kompetence uddelegeres til de enkelte enheder. Det ledelsesmæssige ansvar kunne her eksempelvis være matchning af de faglige enheder og et overordnet ansvar for rammestyringen, økonomien etc. Ved at udlægge kompetence - eksempelvis i forhold til brug af jobkonsulent og anvisning af forskellige ydelser i forbindelse med jobafprøvningen - vil der kunne opnås en større

umiddelbar arbejdsglæde, større engagement og dermed et skærpet ansvar hos den enkelte medarbejder. Det er bl.a. det, der har udfoldet sig i projektet.

I forhold til udgangspunktet for projektet i 2007 har det vist sig, at det er muligt at spare forvaltningsmæssige ressourcer uden den faglige kvalitet er svækket.

12. Efterskrift fra bogen "Udstødt"

Begrebet udstødt er en kompliceret størrelse, der kan dække over mange grader og nuancer. Det kan eksempelvis beskrive et liv præget af isolation fra arbejdsmarkedet, fra familien, fra kulturelle institutioner og fra den samfundsmæssige arv.

En mere snæver definition fokuserer på borgere, som rummer dobbeltdiagnosen: Misbrug og psykiske sygdomme. De kan være uden bolig eller have svært ved at fungere i egen bolig på grund af personlighedsmæssige og adfærdsmæssige vanskeligheder kombineret med blandingsmisbrug. Disse borgere kommer ofte i konflikt med samfundets autoriteter og offentlige institutioner. Mange bor på herberg, forsorgshjem eller benytter andre natlogier i privat regi, blandt andet Kirkens Korshærs varmestuer.

For de fleste er tilværelsen forbundet med kriminalitet eller prostitution – og mange har simpelthen vendt det officielle Danmark ryggen. De er så dårligt fungerende, at de ikke er i stand til at leve op til de krav, som samfundet stiller for at tildele dem kontanthjælp eller andre overførelsesindkomster. Parallelsamfund med tiggeri, prostitution og kriminalitet udgør derfor deres muligheder for at skaffe sig en social og økonomisk base.

Opgørelser fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2010) viser, at antallet af fattige med en indkomst under 80 procent af OECD's fattigdomsgrænse er steget 50 procent siden 2001. Der er nu tale om 106.000 borgere. Antallet af de fattigste børn er i samme periode steget med 65 procent, og omfatter nu 24.000 børn.

Gennem de seneste fire år er Odense Kommune kommet tættere på de mest udsatte borgere i byen gennem Projekt Fremskudt Ambulant Afklaring. Projektet, der er finan-

sieret af Socialministeriet og Det Fælles Ansvar II - regeringens handlingsprogram for de svageste grupper i samfundet - tager udgangspunkt i frivillighed og borgernes egne perspektiver.

I samarbejde med væresteder, behandlingscentre, opsøgende medarbejdere, arresthuse og fængsler har projektet fået kontakt til en gruppe borgere, der udebliver fra møder, er voldelige og truende over for sagsbehandlere og ignorerer eller overser skriftlige henvendelser fra kommune, sundhedsvæsen, politi, boligforening m.m. De er i det hele taget svære både at nå og fastholde.

Oftest har de ingen eller kun ringe kontakter til det offentlige lægesystem. Når de eksempelvis henvender sig på de psykiatriske skadestuer, oplever de sig diskrimineret. Projektet har gennem opsøgende arbejde indsamlet konkret viden om den udstødte borgers baggrund og forudsætninger for at kunne tage livtag med tilværelsens mangfoldigheder.

En undersøgelse (*) baseret på 177 borgerkontakter i Odense viser således markante fællestræk for dem, projektet har været og er i kontakt med.

Den sociale arv synes at være et fælles åg for de udstødte. De er typisk vokset op som børn af misbrugende forældre præget af personlighedsforstyrrelser. 54 procent af dem har været udsat for vold – ofte af bizar karakter. 22 procent har i deres opvækst oplevet seksuelle og andre grænseoverskridende overgreb.

I den forbindelse toner billedet frem af en lille pige på syv år, der en nat måtte flygte ud i gadebilledet for at undgå de nærgående mænd, som moderen havde slæbt med hjem.

Men også drengene har været udsat for grove overgreb. I mange tilfælde får man indtrykket af regulær vanrøgt og fraværende forældre. Det er bemærkelsesværdigt, at en 12-årig dreng startede sin kriminelle løbebane med at stjæle madkuponer.

Børnene har typisk haft et ambivalent forhold til forældrene og deres rolle som autoritet. De har oplevet alvorlige svigt, skuffelser og skam, men idylliserer alligevel ofte deres opvækst. Ambivalensen er således en skygge, der følger dem livet igennem.

De sociale omstændigheder afspejles også i forhutlede skoleforløb, præget af mange skoleskift, mobning og konflikter. Oftest udvikler børnene impulsive reaktionsmønstre i forhold til de sociale og faglige problemer, de støder på i skolesystemet. Det er et handlemønster, der ikke er ukendt hjemmefra.

I skolen har børnene igen oplevet sig svigtet af de voksne og de autoriteter, der tonede frem i et for dem kaotisk skolesystem.

Allerede omkring Folkeskolens 4. klassetrin begynder skoleforløbet at erodere, og det forstærker tidligt følelsen af at være udstødt, uønsket og uretfærdig behandlet.

Knap 6 procent af borgerne får en uddannelse på hf, handels- eller gymnasialniveau. 22 procent består en 10. klasse. 33 procent forlader Folkeskolen efter 9. klasse. For 36 procent ophører skolegangen før afslutningen af 9. klasse. Ofte er der tale om skoleforløb, der kæntrer allerede omkring 7. klasse. Mange af børnene har i kortere og længere perioder været uden for skolesystemet, passet sig selv og i den forbindelse fået smag for de autonome miljøer.

Ved afslutningen af skoleforløbet har børnene længe oplevet en enerverende træthed i forhold til et skolesystem, de aldrig har følt sig velkommen i. Den grundlæggende følelse af at være alene og svigtet er blevet forstærket gennem skoleårene. Men på dette tidspunkt har en stor del af børnene, der nu er unge mennesker, for længst stiftet bekendtskab med miljøer, der opleves åbne og fremkommelige. De har fundet et ståsted i miljøer præget af misbrug og kriminalitet. Her oplever de måske for første gang at blive socialt accepteret, og de starter et misbrug. Det sker typisk i den tidlige pubertet. 63 procent af borgerne i undersøgelsen har aldrig opnået at få en uddannelse. Det er måske påfaldende, at 76 procent af projektets borgere fyldte 18 år i perioden 1979 til 1998 - en periode med øget ungdomsarbejdsløshed. 44 procent af borgerne har aldrig prøvet at have en normal tilknytning til arbejdsmarkedet.

Borgernes livtag med autoritetsbegrebet har aldrig ført til forsoning og forståelse af begrebets vitale betydning. Som børn oplevede de sjældent at være i sikker havn og at kunne stole på forældrenes autoritet og overblik. For dem har mødet med forældrerol-

len været forbundet med svigt, skam og tabuer. Senere erfarede de i skolen, at vagtsomhed er et nødvendigt forsvar. Her cementeredes deres oplevelser af at være udenfor og stigmatiserede. Og her blev de tidligt bekræftet i, at mistro er et nødvendigt forsvar i forhold til den uigennemskuelige og farefulde tilværelse, som de selv skal finde ud af at gebærde sig i.

Teksten er afsluttet 9. april 2011

Søren Dalgaard

Cand. psych

** Rambøll Managements løbende målinger af projektet samt projektets biografiske analyser af 85 borgere.*

**13. Projektets tale ved åbningen af Fotoudstillingen på Fotomuseet,
Brandts den. 6. september 2011**

Kære Marianne.

Så nåede du afslutningen på din Odysse gennem et miljø i Odense, som kun de færreste har været tæt på. Det er et miljø, der oplever sig stigmatiseret, diskrimineret og uvelkommen. Omgivelserne ser dem oftest som baryler, der står i vejen, og er til besvær. Der er enighed om, at de pågældende borgere er de mest udsatte og fattigste i vores samfund, og at de er udstødt.

Vi ved rigtig meget om den borgergruppe, som har været base for Marianne Grøndahls store og enestående arbejde gennem de sidste 3 år. Vi ved også, at det er svært at nå ind i miljøet. Det har sin naturlige forklaring.

Der er tale om en meget traumatiseret borgergruppe. Opvæksten har været præget af misbrugende og personlighedsforstyrrede forældre. Et stor flertal har oplevet en opvækst præget af vold af oftest bizar karakter. Mange har været udsat for ofte grove seksuelle overgreb tidligt. Der ud over har de gennemlevet et skoleforløb, hvor de har oplevet sig stigmatiserede. Mange har droppet skolen tidligt, og er startet et autonomt liv præget af misbrug og kriminalitet. De har mødt miljøer, der opleves fremkommelige og åbne. Men deres oplevelse af de etablerede autoriteter, er aldrig blevet godt. - De har lært at møde omverdenen med mistro og trods.

Det er dette miljø som Marianne Grøndahl har arbejdet midt i. Utroligt hurtigt er hun blevet accepteret, og har opnået et fortrolighedsforhold til borgerne. Det har også sin naturlige forklaring.

For MG har mødet med borgerne været et forhold mellem mennesker forstået i filosofisk betydning. Borgerne er unikke personligheder, der i deres biografiers dybde rummer almen gyldige og væsentlige værdier for hele vores samfund. Etikken og kærligheden til mennesket har også været en væsentlig drivkraft for hende.

For Marianne Grøndahl har det været vigtigt, at dialogen og relationerne kom før billedet. – Det er i øjeblikket, at værket bliver til. Det har været en proces, der kunne tage timer eller dage. Men sådan har det været hele vejen. Det har været vigtigt for Marianne at møde borgeren igen, og afleverer det færdige billede. Alene den proces

har været enestående, og har affødt rørende reaktioner. – Det er hele den historie, den umiddelbare nysgerrighed og interesse, der har skabt respekt hos borgerne og brudt barrierer ned.

Marianne Grøndahl søger ind bag fremtrædelsen og finder det væsen, der gemmer sig bag den rå facade. Det interessante er ikke at afdække elendigheden, men at afdække de menneskelige underfundigheder og potentialer. Hver en fuge i ansigtet, der er fremelsket af Marianne Grøndahl, bliver et vigtigt biografisk spor. Billederne er taget i Odense, men er almengyldige og kunne lige så godt være taget i New York, eller Bogota eller Nykøbing Mors.

Der er mange der har taget ejerskab i projektet fra grå eminencer til medarbejdere på værestederne og ikke mindst borgerne. Uden dette kollektiv kunne bogen aldrig blive realiseret. Mange tanker til den mange.

Ikke alt har været nemt i projektforløbet. Da det så mest håbløst ud økonomisk, var der alligevel hjælp at hente. Det er dejligt at bo i en by, der har kunnet se perspektivet i projektet. Også venlige tanker til byens borgmester Anker Boye.

Tiden kalder på fordybelse. Vi skal være opmærksom på ikke at blive heste for egen vogn.

Vi må aldrig glemme næstekærligheden og solidariteten i farten.

Jeg er overbevist om, at bogen vil bidrage til denne nødvendige fordybelse.

Tak til Marianne Grøndahl for den vidunderlige bog. Nu er det op til den offentlige mening at modtage bogen. Men for borgerne, har dit arbejde allerede sat sig varige spor.

Søren Dalgaard

Fotos fra åbningen af udstillingen på Fotomuseet, Brandts tirsdag d. 6. september 2011.

Lotte Knudsen og Anker Boye

Marianne Grøndahl taler

Foto Maria Dalgaard

15. Presseomtaler

16.07.07 Fyens Stiftstidende bringer flere artikler der orienterer om projektet.

16.07.07 Radio Fyn bringer nyhedsindslag

16.07.07 Radio 3 bringer indslag.

01.03.09. Fyens Stiftstidende omtaler fotoprojektet

11.11.2009. DR-deadline samt Stiftstidende.

23.11.2009. DR2 deadline sender indslagt om fotoprojektet.

23.11.2009. DR-RadioFyn sender nyhedsindslag om projektet.

04.01.2010. tre store artikler samt en nyhedsartikel på forsiden af Fyens Stiftstidende.

07.04.2010. Indslag på p1 om morgenen og Kulturnyt sidst på eftermiddagen om fotoprojektet. Programmet blev genudsendt om lørdagen

13.12 – 16.12.10 P 1 sender dagligt kl. 22.03 "et øjeblik" med projektets borgere, 4 programmer. Programmerne varer 10 minutter og genudsendes dagen efter om formiddage. Se DR` hjemmesidde.

04.04.11 Fyens Stiftstidende omtaler "Pers Optur", DR 2.

12.04.11 "Pers optur" sendes på DR 2.

30.08.11 Fyns Amts Avis omtaler bogen.

01.09.11 DR P 1."I øjenhøjde med de udstødte", interviewe med Marianne Grøndahl.

01.09.11 Fyens Stiftstidende interviewer Marianne Grøndahl i f. m. bogudgivelsen.

01.09.11 Berlingske Tidende – Torben Weirup - anmelder bogen.

01.09.11 Kristeligt Dagblad omtaler bogen.

06.09.11 Omtale af udstillingen. TV 2 Fyn.

07.09.11 DR P 1. "Samfundets udstødte portrætter i ny bog", interview med Marianne Grøndahl.

10.09.11 "Pers Optur" genudsendes på DR 2.

14.09.11 Fyens Stiftstidende omtaler "hjemløseudstillingen".

11.10.11 "Udstødt". Udsendelse om Marianne Grøndahl. TV2-Fyn.

02 – 05.10.11 Daglige klip på P 4 med borger. Projektleder er i studiet 5.10.11, morgen. Derudover produceres indslag til Nyhederne.

05.10.11 Hel side i Politiken.

01.11.11 Politiken. Anmeldelse af bogen.

10.11.11 "Mødet med de udstødte, som vi går en stor bue uden om". DR P1, Morgen.

10.11.11 "Uden for rækkevidde". Feature DR P 1.

DR P1

Hver by har sine udsatte borgere, som hænger på gadehjørner, uden for værestederne eller under jernbanebroen.

Foto: Nils Meilvang © Scanpix

Uden for rækkevidde

Feature 10. november 2011 kl. 15:03 på P1

Hør udsendelse

(26:48)

- Jeg føler mig nogle gange som et dyr i zoologisk have, fortæller Rikke, der som andre udsatte borgere føler sig udstillet og nedgjort, når vi haster forbi på gaden.

Hver by har sine udsatte borgere, som hænger på gadehjørner, uden for værestederne eller under jernbanebroen. De er misbrugere, prostituerede, hjemløse og alkoholikere, og mange er psykisk syge.

Tager vi os tid til at stoppe op og møde dem i øjenhøjde, vil vi finde ud af, at der gemmer sig mennesker med følelser bag den barske facade, som præger livet på gaden. Og ofte mennesker med en opvækst og en baggrund, der kan forklare, hvorfor deres liv er endt, hvor det er.

- Jeg starter med at ryge hash som 12-årig. Jeg begyndte meget tidligt. 13 år var jeg, da jeg fik nålen første gang, fortæller Lotte.

Prøver at skabe kontakt

Psykolog Søren Dalgaard fra Odense Kommune har i nogle år opsoget de udsatte borgere i Odense og lyttet til deres historier.

- Vi har arbejdet med at få kontakt til en borgergruppe, som vi ikke har haft kontakt med tidligere, da de f.eks. har været voldelige overfor sagsbehandlere, siger han.

Udsendelsen følger Søren Dalgaard på arbejde, og han fortæller om de udsatte borgere. Samtidig møder vi Rikke, Lotte og andre af de udsatte, som hudløst og ærligt fortæller om deres liv.

Græd, da hun hørte om sig selv

Målet med Søren Dalgaards arbejde er dels at afklare, hvad der måtte være af behov for indsats i forhold til de udsatte borgere, som ellers er uden for rækkevidde. Samtidig konfronterer han borgerne med deres eget livs fortælling.

Tilrettelæggelse:

Bjarne Mouridsen

Medvirkende:

Psykolog Søren Dalgaard, Lotte Marcen Knudsen, Rikke Freund Jensen og andre udsatte borgere.

- Jeg begyndte at græde, da de læste det op. Jeg kan godt se mange af tingene, men jeg kan ikke se mig selv gøre de sindssyge ting, som jeg faktisk gør, siger Rikke med gråd i stemmen.

© Copyright DR 2011. Materialet må ikke gengives uden tilladelse jævnfør lov om ophavsret.

NY REGERING HVAD MED DE UDSØDTE?

Jeg gik direkte på nålen, da jeg var 13

Lotte Knudsen

Lotte er narkoman, kriminel, udstødt og god til at fortælle. I går modtog de 179 nyvalgte folketingsmedlemmer en bog om hende og de andre udstødte danskeres liv. Politiken har besøgt hende i Ringe Statsfængsel.

Lotte Knudsen har slået sig så meget mere på livet, end de fleste mennesker kan fatte. Hendes ansigt er blegt med sorte skygger, håret er rødt, under tøjlet er hun rystende tynd og med ad venstre arm løber blodsporene fra 23 års heroinmisbrug.

Jeg gik direkte på nålen, da jeg var 13, siger Lotte, der pryder omslaget på den for bog, som i går blev omdelt til de 179 folketingsmedlemmer, da det nye folketingsår begynder. Der er i alt 68 portrætter, og billederne er taget af fotografen Marianne Grøndahl, som

OLAV HERGEL

fulgte en række fynske udstødte fra september 2008 til februar 2010. Stien er der af de portrætterede døde. En række kvinder står bag udvalget, og i et vedlagt brev til folketingsmedlemmerne skriver advokat Steen Lassen, der er formand for Sportgoodsforbuden.

Uanset hvor hårdt verden farer frem mod et menneske ... bliver der en kerne af værdighed tilbage. Det er det, Marianne Grøndahl vil sige med sin bog med fotografier af prostituerede, narkomaner, alkoholikere, hjemløse og andre, som er faldet ud af velfærdssamfundet, og som ikke kan leve op til oververdens forestillinger om en medborger ...

Hvor mange der er udstødte i Danmark, er svært at sige, men ifølge Danmarks Statistik findes der 5.000 hjemløse. Lotte er egentlig ikke hjemløs. Hun bor i Ringe Statsfængsel, hvor Politiken har besøgt hende. Første gang Lotte kom i fængsel, var hun 17 år. Stien er hun gået fra sprøjtet til sprøjtet, fra fængsel til fængsel, fra misbrugsmænd til misbrugsmænd. Hun har elsket og hader dem, og de har elsket og hader hende.

Jeg blev låst inde på et toilet i 14 dage, så hældte han heroin ud over mig, så jeg ikke kunne bruge det, der var brødt over det hele ... han tændte mig med en livrem, siger hun i bogen.

Ved sidste fik jeg det galt, og hun fik en tredobbeltp bypassoperation. Hun bliver ned i sin bluse og viser, hvor pæne mærken ar er. Hun er fyldt med indopererede ledninger.

Der er også et apparat, som giver hende strøm, hvis hendes hjerte begynder at slå for svært.

Nogle af hendes forkyndelser er ret grove. Denne gang har hun lært to måneder i fængsel. De 4 fik hun for at

skubbe lidt til et sygeplejerske. Det er hendes egen udsigt. De andre 3 fik hun for at true en kvinde og kvindens datter.

Min morgen, hvor jeg var bankestev, kommer jeg gående og ser en kvinde og hendes datter. Deres hund ligner utrolig meget en af de hundehvalpe, jeg har haft. Jeg spørger, hvor hun har den fra, og den er fra samme kennel som min, jeg var helt sikker på, at de havde stillet deres hvalp fra mig, så jeg truer dem til at give mig hunden. De sagde i retten, at jeg jeggede dem ind i et skur og truede dem med at glanske.

Hunde betyder meget for Lotte. Da hun og hendes tidligere samlever gik fra hinanden, søgte han samlevet med hundene hos stabsamtet. Det er ikke lykkes for politiken at finde ud af, om han ligger det. Der er også andet, som er svært at hille rede i, selv om Lotte på nogle områder husker forfærdeligt. Men som hun siger: »Der er nogle tomme lommer».

Lotte og skilsmisken
Da jeg er omkring fem, flytter min far og mor i særcehus ved Næstved. Min far arbejder med kyllinger om natten. De kan fange fire med hver hånd, og så kører de dem til slagteriet. Min mor arbejdede ikke på det tidspunkt. Min far var gammeldags. Hun skulle på hjemme. Jeg har fået at vide, at der var problemer med min mor og far, men mine to brødre og jeg hørte det aldrig. Min far mente ikke, at børn skal høre sådan noget.

LOTTE KNUDSEN, 38 år, 23 år på heroin. Tredobbeltp bypass på grund af fejlfik. Halvdelen af sit voksenliv i fængsel. I øjeblikket indstillet i Ringe Statsfængsel. Skit ud til marts. Men ud til hvad? I fængsel er der trods alt tre måneder om dagen, og det er svarene at få fat i heroin. Foto: Marianne Grøndahl

Hende du søde forældre?

Jeg har ikke noget ondt at sige om dem. Men min mor opdager en ting, min far laver med en yngre dame, så hun vælger at få hjælp fra min far. Børn, så vi kan komme væk. Det var voldsomt. Jeg kan erindre den dag i dag. At sidde ude i lastbil og bare vente på, at min mor riper hele huset. Min far havde et bord med en telefon, en stol og en dobbeltseng. Resten tog min mor. Så rykker vi med alle, og min mor spørger: Hvor skal vi hen? Til Fyn, siger hun. Hvor skal vi så på i skole, spørger jeg. Det må vi finde ud af, siger hun. Jeg kan mærke på min mor, at hun føler sig magtesløs. I dag kan jeg godt forstå, hun reagerede, men ikke dengang. Bagelkom de hektiske år. Taler de dårligt om min far, så går jeg fuldstændig i selens. I mange år var jeg rigtig, rigtig vred på min mor, siger Lotte. Der helst

ville være blevet hos sin far.

Han søgte om at få mig. Kun mig. Men min mor sagde: det vil hun så ikke stå ved i dag, at hvis jeg valgte min far, ville jeg ikke få mine brødre at se. Så jeg valgte min mor. Det var jeg jo nødt til. Jeg kunne jo ikke undvære min lillebror. Vi har altid hørt sammen.

Så du din far bagover?

Sikke gang. Men han gjorde ikke rigtig noget for at opøse mig. De begynder at diskutere, hvordan vi kom over vandet (Lotte boede på Fyn, hendes far på Sjælland), i stedet for at sige, at min mor betaler over, og min far betaler hjem. Halv skid. Det kan de ikke være så svært. Han kunne ikke hente og bringe os på bopælen. Det var for dyrt, syntes han.

Efter flere bopæle og manglende skolegang endte Lotte med at bo med sin mor og sine to brødre i Vollmose. Men hun

ville være blevet hos sin far.

Han søgte om at få mig. Kun mig. Men min mor sagde: det vil hun så ikke stå ved i dag, at hvis jeg valgte min far, ville jeg ikke få mine brødre at se. Så jeg valgte min mor. Det var jeg jo nødt til. Jeg kunne jo ikke undvære min lillebror. Vi har altid hørt sammen.

Så du din far bagover?

Sikke gang. Men han gjorde ikke rigtig noget for at opøse mig. De begynder at diskutere, hvordan vi kom over vandet (Lotte boede på Fyn, hendes far på Sjælland), i stedet for at sige, at min mor betaler over, og min far betaler hjem. Halv skid. Det kan de ikke være så svært. Han kunne ikke hente og bringe os på bopælen. Det var for dyrt, syntes han.

Efter flere bopæle og manglende skolegang endte Lotte med at bo med sin mor og sine to brødre i Vollmose. Men hun

ville være blevet hos sin far.

Han søgte om at få mig. Kun mig. Men min mor sagde: det vil hun så ikke stå ved i dag, at hvis jeg valgte min far, ville jeg ikke få mine brødre at se. Så jeg valgte min mor. Det var jeg jo nødt til. Jeg kunne jo ikke undvære min lillebror. Vi har altid hørt sammen.

Så du din far bagover?

Sikke gang. Men han gjorde ikke rigtig noget for at opøse mig. De begynder at diskutere, hvordan vi kom over vandet (Lotte boede på Fyn, hendes far på Sjælland), i stedet for at sige, at min mor betaler over, og min far betaler hjem. Halv skid. Det kan de ikke være så svært. Han kunne ikke hente og bringe os på bopælen. Det var for dyrt, syntes han.

Efter flere bopæle og manglende skolegang endte Lotte med at bo med sin mor og sine to brødre i Vollmose. Men hun

ville være blevet hos sin far.

Han søgte om at få mig. Kun mig. Men min mor sagde: det vil hun så ikke stå ved i dag, at hvis jeg valgte min far, ville jeg ikke få mine brødre at se. Så jeg valgte min mor. Det var jeg jo nødt til. Jeg kunne jo ikke undvære min lillebror. Vi har altid hørt sammen.

Så du din far bagover?

Sikke gang. Men han gjorde ikke rigtig noget for at opøse mig. De begynder at diskutere, hvordan vi kom over vandet (Lotte boede på Fyn, hendes far på Sjælland), i stedet for at sige, at min mor betaler over, og min far betaler hjem. Halv skid. Det kan de ikke være så svært. Han kunne ikke hente og bringe os på bopælen. Det var for dyrt, syntes han.

Efter flere bopæle og manglende skolegang endte Lotte med at bo med sin mor og sine to brødre i Vollmose. Men hun

ville være blevet hos sin far.

Han søgte om at få mig. Kun mig. Men min mor sagde: det vil hun så ikke stå ved i dag, at hvis jeg valgte min far, ville jeg ikke få mine brødre at se. Så jeg valgte min mor. Det var jeg jo nødt til. Jeg kunne jo ikke undvære min lillebror. Vi har altid hørt sammen.

Så du din far bagover?

Sikke gang. Men han gjorde ikke rigtig noget for at opøse mig. De begynder at diskutere, hvordan vi kom over vandet (Lotte boede på Fyn, hendes far på Sjælland), i stedet for at sige, at min mor betaler over, og min far betaler hjem. Halv skid. Det kan de ikke være så svært. Han kunne ikke hente og bringe os på bopælen. Det var for dyrt, syntes han.

Efter flere bopæle og manglende skolegang endte Lotte med at bo med sin mor og sine to brødre i Vollmose. Men hun

ville være blevet hos sin far.

Han søgte om at få mig. Kun mig. Men min mor sagde: det vil hun så ikke stå ved i dag, at hvis jeg valgte min far, ville jeg ikke få mine brødre at se. Så jeg valgte min mor. Det var jeg jo nødt til. Jeg kunne jo ikke undvære min lillebror. Vi har altid hørt sammen.

Så du din far bagover?

Sikke gang. Men han gjorde ikke rigtig noget for at opøse mig. De begynder at diskutere, hvordan vi kom over vandet (Lotte boede på Fyn, hendes far på Sjælland), i stedet for at sige, at min mor betaler over, og min far betaler hjem. Halv skid. Det kan de ikke være så svært. Han kunne ikke hente og bringe os på bopælen. Det var for dyrt, syntes han.

Efter flere bopæle og manglende skolegang endte Lotte med at bo med sin mor og sine to brødre i Vollmose. Men hun

ville være blevet hos sin far.

Han søgte om at få mig. Kun mig. Men min mor sagde: det vil hun så ikke stå ved i dag, at hvis jeg valgte min far, ville jeg ikke få mine brødre at se. Så jeg valgte min mor. Det var jeg jo nødt til. Jeg kunne jo ikke undvære min lillebror. Vi har altid hørt sammen.

Så du din far bagover?

Sikke gang. Men han gjorde ikke rigtig noget for at opøse mig. De begynder at diskutere, hvordan vi kom over vandet (Lotte boede på Fyn, hendes far på Sjælland), i stedet for at sige, at min mor betaler over, og min far betaler hjem. Halv skid. Det kan de ikke være så svært. Han kunne ikke hente og bringe os på bopælen. Det var for dyrt, syntes han.

Efter flere bopæle og manglende skolegang endte Lotte med at bo med sin mor og sine to brødre i Vollmose. Men hun

ville være blevet hos sin far.

Han søgte om at få mig. Kun mig. Men min mor sagde: det vil hun så ikke stå ved i dag, at hvis jeg valgte min far, ville jeg ikke få mine brødre at se. Så jeg valgte min mor. Det var jeg jo nødt til. Jeg kunne jo ikke undvære min lillebror. Vi har altid hørt sammen.

Så du din far bagover?

Sikke gang. Men han gjorde ikke rigtig noget for at opøse mig. De begynder at diskutere, hvordan vi kom over vandet (Lotte boede på Fyn, hendes far på Sjælland), i stedet for at sige, at min mor betaler over, og min far betaler hjem. Halv skid. Det kan de ikke være så svært. Han kunne ikke hente og bringe os på bopælen. Det var for dyrt, syntes han.

Efter flere bopæle og manglende skolegang endte Lotte med at bo med sin mor og sine to brødre i Vollmose. Men hun

ville være blevet hos sin far.

drømte stadig om laderen.

Jeg kan huske de første mange år. Jeg måtte sidde med min lillebror. Prov at komme, sagde jeg til ham. Vi går en tur. Far kommer ikke alligevel. Nej, jeg vil godt sidde og vente, sagde han. Nogle gange kaldte han mig mor, jeg har faktisk passer så meget på min lillebror.

Var alle ved nok mod jer?

Nej, han lærte jo min mor. Det var derfor, min storebror gik amok på ham og slog ham ned med en flaske.

Hvor gammel var du der?

13 år.

Hvor gammel var din storebror?

Fire et halvt år ældre.

Så sidder du alle med en flaske, mens alle banker din mor?

Nej, for han havde jo fået alle ud i gang.

Slog alle også jer?

Nej.

Hvad var der galt med ham?

Han havde taget min mor fra min far. Det følte jeg jo. Men der var mange ting, som gjorde, at jeg fik had til ham.

Lottes fik

Da Lotte endelig begynder hun at få sammen med en, der hedder Camilla.

Der lærer jeg at ryge hash. Så prøver jeg speed, og der prøver jeg jo prøvet at drikke, men det var på gipsplanen med de gamle alkoholikere og de unge. Så begynder jeg at komme ned hos Franz og Rose. Der bor jeg faktisk ned, og der lærer jeg en, der hedder Anette at kende.

Som jeg så tager med hjem, fordi hun vil ikke have, at jeg skal have i stofferne. Jeg bor hos hende og er en slags barnepiger for hendes børn. Hun er to år ældre end mig. Dem, jeg render med, er meget ældre end mig. Jeg var meget moden. Men det, jeg ikke ved, er, at hun selv er misbruger. Hvor skulle jeg også vide det fra? Jeg passer hendes små børn. De ligger også med mig om natten.

Så du bor hos Anette, som vil hjælpe dig, men hun er selv misbruger?

Ja. Så en dag jeg går oppe i byen med Anette. Sådan en helt almindelig dag. Der er 'Guns N' Roses' i byen, kommer med den Sweet child of Mine, og den er vi på vejen op at ind, og så møder vi Jack. Det viser sig, at det er Anette's eksmand, og hun hviler sig med mig til sig og sin nye mand, og så siger hun til Jack: Du kan bare ligge inde i den store dobbeltseng med Lotte. Men der gik ikke mange dage, før mig og Jack var sammen.

Du var sammen med Anettes eksmand?

Ja, han var så til at arbejde.

Men der var ikke noget seksuelt misbrug i det. Du var kun 17.

Nej.

Er det ham, der leder dig til nålen?

Ja. En dag han kommer ud fra toiletet, siger jeg til ham: Hvad fanden er det, du bliver så mærkelig af? Jeg synes, det var så mærkeligt, når de var inde på det toilet. Det tog lang tid, og når de kom ud, var de glade og havde ikke ondt i maven længere. Anette og hendes mand skulle bære, og så siger hun til Jack: Nu giver du hende ikke noget af det der. Jeg bliver borte, siger hun. Jeg tænker: Det der? Hvad fanden er det? Så bliver jeg nysgerrig. Jeg har altid været en frø nysgerrig. Så spørger jeg Jack, om jeg ikke må prøve, og han siger nej. Han har lovet Anette det, så det måtte jeg ikke.

Men senere, da Anette og hendes mand er gået, og deres børn er faldet i søvn, ændrer Jack mening.

Skom. De kan sagtens sove færdigt i minutter, så er vi tilbage, siger han. Hvor skal vi da hen, spørger jeg. Xanten, skulle du ikke prøve det, siger han, jo, jeg skal da prøve det, mand. Så prøver jeg det, men han er så fed, så han får Danny til at stikke mig.

Altså ligesom til Danny, som er hans ven?

Ja. Danny og hvepen, men de bor ikke sammen mere.

Det er ham, der giver dig dit første fix?

Ja.

Lotte og banken
I begyndelsen tager hun kun heroin i weekenden, men så bliver weekendene længere og længere. Af og til er hun også hjemme hos sin mor, som har fået en ny mand, der hedder Tommy og er mode-rent samlever efter Palle.

Jeg siger til min mor: Du må sende mig på efterskole, jeg vil ikke være her, og jeg vil ikke se på ham.

Ford Tommy drak?

Altså drak han, eller også slog han, eller så skældte han ud.

Slog han også dig?

Ja, han var også sålet mig. Jeg har fået fyreturen ud af vindue, fordi jeg beskyttede min mors ryg.

Slog han også din mor?

Ja, det gjorde han mange gange. Så bødte han og Palle i slag din mor?

Ja, den eneste, der ikke har slået min

mor, det er min far.

Som 17-årig er Lotte dybt kriminel og narkoman. Det er hendes kæreste, Jack, der har lært hende alt, siger hun.

Alt, jeg har gået mest på offentlige kontorer og sådan nogle steder, hvor jeg ved, der sidder mænd med mange penge i pung.

Hvad gør det?

Jeg går ind, som om jeg er en eller anden, der skal til mode, og så der ikke nogen på gangen, og så ser jeg tasken, og så tager jeg lige pungen, og så skynder jeg mig ud igen. Jeg lavede meget kriminalt, og jeg var god til det. Og så til at stjæle tøj. Men så var det, at alle de alarmer kom. Vi har gået meget i Dronningensgade. Det var de så dumme at lave dobbelt-døre i alle opgangene. Det vil sige, at hvis jeg trykker lidt ind for oven på døren og så trykker ned, og hvis jeg trykker ind for nederen og trykker op, så åbner hele døren.

Da behøver ikke engang nøgle, og du kan bare lukke bagefter. Så kan du ikke se, der har været nogen. Der er ikke nogen dørlæser lige der. Det er Jack, som har lært mig, hvordan jeg skal gøre. Og så hvordan jeg skal pille vinduer ned.

Det går altid ud over børnene
Lottes mor fik Lotte, da hun var teenager. Lotte selv fik sit første barn, da hun var 18 år. Jack og hun troede, at det barn ville hjælpe dem ud af misbruget.

Det var egoistisk. Derfor vil jeg gerne have, at du skifter til sådan nogen som os, at de skal virkelig tænke sig om, for et barn kan ikke redde nogen. Det er barnet, der går ud over.

Sådan gik det også med Lottes børn. De blev begynde tvangssterilisert, selv om Lottes mor, som altid har stået Lotte nær, i en

årrække tog sig af den mindste. I dag bor han på et hjem, men Lottes store søn er i dag 30 år og har eget firma. Det er Lotte stolt af. Hendes søn og hans kæreste på 17 år har lige fået et barn. Så Lotte er blevet farmor. Det er et parnt ord, men inderst i Lottes liv er mors. Hun er vred, og jeg har så meget at være vred over, siger hun.

Alligevel synes hun, at det er hendes egen skyld, at det er gået, som det er gået. Det er ikke hendes mors, ikke hendes fars, ikke samfundets skyld.

Der er jo ikke nogen, som har ført nålen ind i min arm. Det har jeg selv gjort. Min mor vil jeg ikke give skylden. Hun gjorde, hvad hun kunne. Det er heller ikke samfundet. Det var jo min mor og min far, der var problemer med. Jeg ville jo have min far, siger hun. Heldt hendes egen skyld er det så alligevel ikke.

»De voksne i mit liv har ikke været voksne nok. Forældre skal sørge for, at der er både en mor og en far. Hvis der ikke er en far, så søger man ham bare et andet sted».

Lotte ser ikke sin far i dag, men i dag ser 179 folketingsmedlemmer ind i hendes ansigt.

Set med Lottes øjne skal de finde på noget andet end at forsøge at nedtrappe narkomaner på metadon.

Hu har de prøvet at få folk til at holde op i 30 år, og det bliver bare ved og ved og ved. Det hjælper overhovedet ikke. Der har også været mig i fængsel hele mit liv. Jeg vil ikke andet, jeg har jo ikke andet. Jeg vil ikke længere, hvem der er den rigtige Lotte, jeg tror bare, at politikerne skal få øjnene op for den minoritetsgruppe i Danmark, som jeg tilhører. For den vejser og vokser, og hvis ingen gør noget, får vi et stort problem.

Altid luder
Til marts kommer Lotte ud. Måske venten sages. Han er det højt, hun har. Han har sagt, han vil vente på hende.

Han er så sød ved mig, og han dyrker sport og er ikke kriminel. Han tænker langsomt.

Sporstillet er bare, om hun overlever. Udenfor er der ikke med i regningen om dagen, der er ikke langt ned til gaden, og på gaden er der heroin.

Hvis jeg går ind om gang til, så der jeg har ved godt, at hun næppe får sit liv igen, og hun er bød af det, og hun er vred. Både på sig selv og andre. Kun én ting er hun stolt af at få.

Jeg har aldrig trukket i gaden. Det kommer jeg heller aldrig til. Megen kan du sige om mig, men ikke det.

Det er måske også en del af historien. Der er nogen, som har det værre end Lotte.

Olav Hergel og Palle

En del af historien i Lottes bog handler om det.

Mesterfotograf viser for få følelser

Det er al ære værd at portrættere hjemløse og udstødte, men hvis man som Marianne Grøndahl fjerner deres liv fra billederne, truer de med at blive pæne og intetsigende.

FOTOBOG

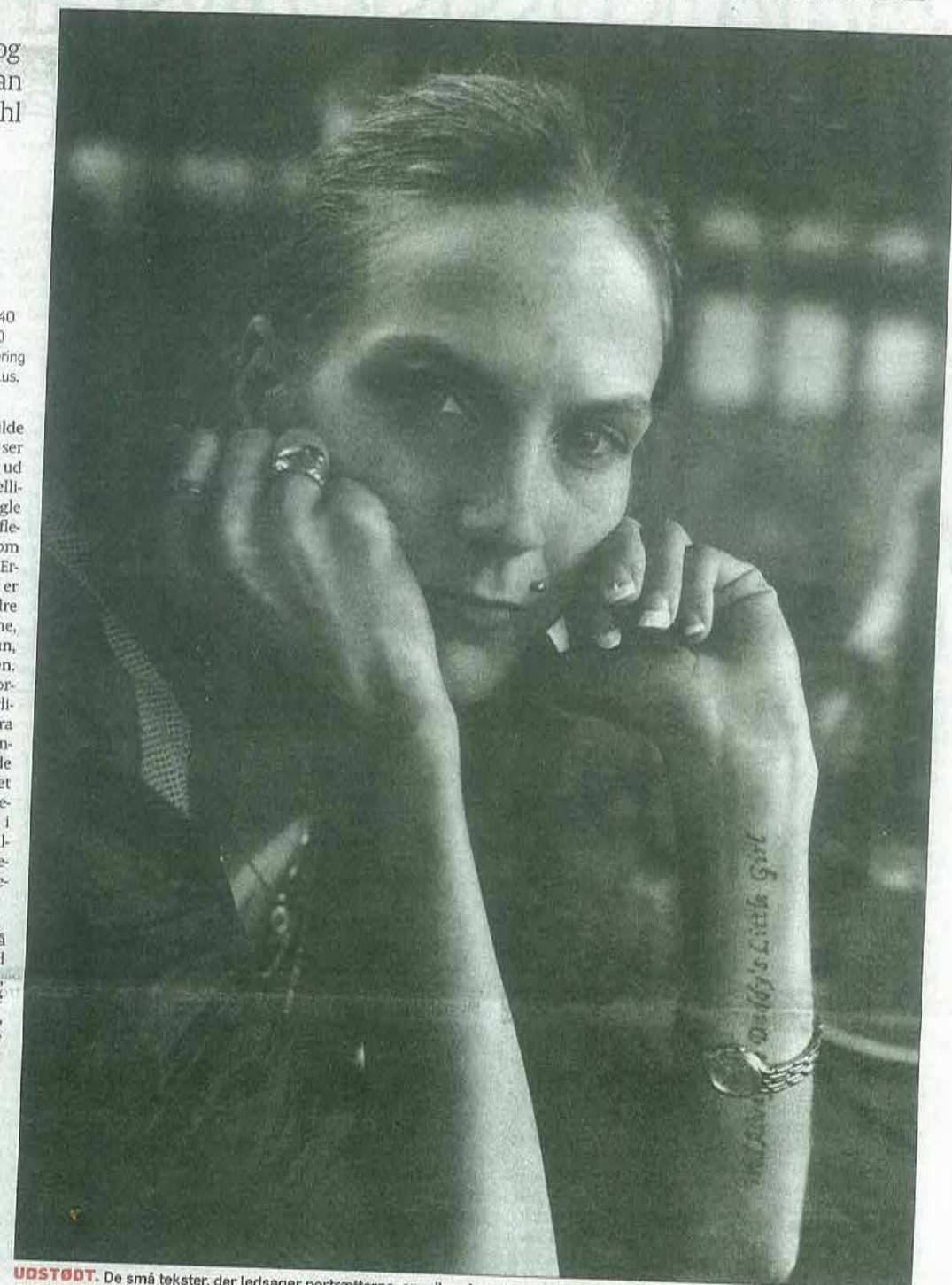
Marianne Grøndahl: Udstødt. Gyldendal, 140 sider, 299 kroner. Har du Pluskort, får du 20 pct. rabat på bøger i Boghallen eller fri levering hos Saxo.com. Læs mere på politiken.dk/plus.

Nogle ser vrede ud, nogle ser milde ud, nogle ser sårede ud, nogle ser glade ud. De 'udstødte' kigger ud på os med blikke, som er lige så forskellige som alle mulige andre. Selv om nogle af dem er lidt hægede i huden, er de fleste ikke nogen, der kan genkendes som udstødte: En smilende mand ligner Ernest Hemingway; en ung, smuk kvinde er piercet efter almindelig mode; en ældre kvinde har neglelakrester på neglene, men ser ellers rar og glad ud. Vi ved kun, at de er udstødte, fordi de er med i bogen.

Marianne Grøndahl er en af vores fornemste fotografer, der har lavet mesterlige skildringer af forskellige miljøer, fra Den Kongelige Ballet til ufaglærte kvinders arbejdspladser. Denne gang er det de hjemløse, det handler om, og her er det markant, at man netop ikke ser dem i deres miljø, som højst kan anes uskarpt i baggrunden. Der er ingen situationsskildringer, men kun traditionelle, veltillavede, sort-hvide portrætter af nogle mennesker, der kigger ind i kameraet.

IDEEN ER, at man ved at skildre dem på denne måde viser dem med værdighed og stolthed, at vi møder deres blikke, uden at nogen af os slår det ned. Den idé forstår jeg godt, jeg er bare ikke sikker på, at den holder. For billederne siger ikke noget om udstødthed, de siger ikke noget om at leve på gaden som narkoman, de viser kun sjældent affekt. De berører mig ikke, og det var det ellers meningen, at de skulle. Jeg berøres langt mere af andre fotografers billeder, der viser livet på gaden, lidelsen og armoden og kulden, men også morskaben og absurditeten, momenter af fællesskab og håb - nuancer, som går langt ud over mærkatet 'udstødt' på den ene side og et pænt portrætbillede på den anden. Hos Marianne Grøndahl ser vi dem ikke som handlende mennesker.

Ved nogle af billederne er der en kort, noteagtig tekst, hvor personen fortæller lidt om sin baggrund. Det er til gengæld ofte gribende. En lyder i sin fulde længde: »Min kæreste gennem seks år druknede forleden dag, jeg tog et billede af ham i kasketen på min mobiltelefon, vi havde besluttet at gifte os. Netop her brydes billedformen, og vi får tre billeder af denne kvinde, ét af dem viser billedet på mobilen. Det er uafstyrligt. Ofte er noterne så

UDSTØDT. De små tekster, der ledsager portrætterne, er gribende og uafstyrlige på en måde, som billederne selv ikke er det. Foto fra bogen

stikordsagtige, at man gerne ville vide mere, men hvis man vil have egentlige beretninger, skal man hellere læse tidsskriftet Hus Forbi, der har gjort uvurderlig ting for omverdenens forståelse af de hjemløse.

BOGEN GEMMER på to yderligere tekster: Naja Maria Aldt har skrevet et fint forord, hvor hun litterært forsøger at leve sig ind

i tilstanden udstødt, bygget op omkring livet under og over jorden. Teksten kammer til sidst over i det patetiske, men indtil da er den både billedskabende og tankevækkende. Og som efterskrift bringes en lidt tør, men interessant redegørelse skrevet af Søren Dalgaard for de psykosociale omstændigheder, der forårsager hjemløshed og udstødthed.

Det er på mange måder en fin bog, men

de billeder, som skulle bære den, er hverken medfortællende eller særlig udtryksfulde, fordi de undlader at vise det frem, som bogen handler om. Vi ser uslen 'Udstødt', men ikke billedet af udstødtheden.

TORBEN SANGILD
boger@pol.dk

Se flere billeder fra bogen på
politiken.dk/foto

Redaktør:
Peter Hagmann, 65 45 51 61
pet@fyens.dk

Journalister:
Henrik Bøge Jensen,
65 45 51 67, pbj@fyens.dk
Simon Sørensen,
65 45 51 60, sim@fyens.dk
Morten Viskum, 65 45 51 68,
mv@fyens.dk

John Borglum, 65 45 51 83,
jbo@fyens.dk

NU-leder: Pia Stormord
Telefon: 65 45 51 83
65 45 51 66
pstormord@fyens.dk

Redigeret af:
Angelise Wypard Rasmussen

Pernille Rosendahl og Johan Wohltet har udvalgt electro-underet Hey Hey som opvarmning. Foto: Asbjørn Sønder

The Storm vælger Odense-band

det unge ægtepar Niels Christian Gell (guitar og kor) og Anna Bjørck (vokal og synth). Pernille Rosendahl og Johan Wohltet fra The Storm har udvalgt Hey Hey blandt et stort antal hvide fulde ansøgere, der gennem længere tid har kæmpet om tansen som opvarmning-band som en del af projektet Local Heroes.

Det hvide band, der får mulighed for at spille for The Storms store publikum, - Hey Hey. Det er et nyt band på den danske electro-op-scene, som er startet af

Øvendborg-anger med tøj-kollektion

Sebastian Lind og Svendborg-ender hier i september både ny single, mini-album, tøjkollektion og indleder en efterturning.

Sebastian Lind udgav i efteråret 2010 sit selvbetitlede debutalbum, og i oktober 2011 udgav han sin tredje single "Stop These Feet" og "Wait and See", cirkulation på P3. Samme forbindelse blev han også spillet en stor fremtid i musikbladet Gaffa i felet

Musik
og tøj på en gang i september.

blandt den nye generation af sangskrivere. Sebastian Lind rejste efter sin forrige turné tilbage til sin fødeby Svendborg for at lave sit aktuelle album, der udsendes 26. september.

Han giver følgende koncenter på Fyn på efterturningen: I Kulturhuset i Odense 9. oktober og på Harder i Svendborg 15. oktober.

Man kan læse mere på www.sebastianlind.dk

Hjemløse-udstilling

Relevant for alle at se byens hjemløse udstillet på Museet for Fotokunst, mener SF's viceborgmester. Det er der ikke råd til, svarer fotomuseets leder

En menneskelig oplevelse, som alle burde have, og de fleste ville kunne lære af. Det er årsagen til, at SF's Brian Dybro foreslår fotokunst fra Odense Grendahl udstilling "Udstød" på Museet for Fotokunst skal være gratis for alle. En udstilling, der bygger på de billeder, fotograf Marianne Grendahl tog over en to-årig periode, da hun kom tæt på en gruppe mennesker, valget.

Derfor har han bedt kulturchef Ellen Drøst regne på, hvor meget det vil koste at lade odenseanere komme gratis ind for at kigge med. Når det sker, vil han tage tal videre til borgmester Anker Bøye (S).

Alle fortjener at se billederne og måske få et mere nuanceret syn på de mennesker. Det er ikke bare nogle, som bør tage sig sammen. Brian Dybro (SF), medlem af Social- og Arbejdsmarkedsudvalget i Odense Kommune

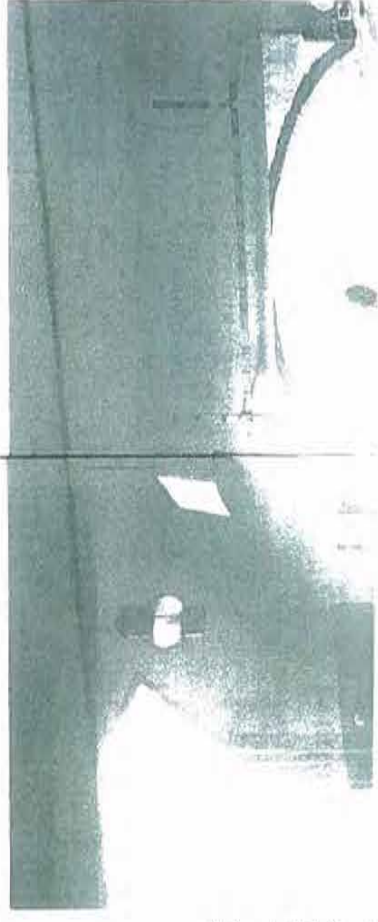
Da maleren Niels Hansen fra Thuro døde i 1946, skrev aviserne, at "nu var endnu en af de fire store fynbomaler død".

De tre andre var Peter Hansen, Fritz Syberg og så Johannes Larsen, der derefter

Søges: Malerier af glemt fynbomaler

som ung med sin kone Anna til København for at prøve lykken som kunstner.

I 1921 flyttede Niels Hansen med sin familie tilbage til Sydby, købte et hus på Thuro og levede der til sin død.

Sebastian udsender første album i 21 år

Musik: I sin brodfremtid i 20'erne og var stærk i 80'erne

Sebastian har gennem tiden solgt mere end to millioner plader. Foto: Jørgen Hørsen

Var det hot? Der var mænd i dametøj på scenen, da musicalen "Sugar" - baseret på filmen "Some Like It Hot" - havde premiere i aftes. NU's teaterredaktør Lene Kryger kiggede med. **NU i morgen**

bør være gratis

Marianne Grendahls udstilling på Museet for Fotokunst viser fotografier af en række udstødte fra Odenses hjemløse. Her er det Lonne Ditlevsen, som er født i 1957. Foto: Marianne Grendahl

Og det ved Anker Bøye også, for han holdt den mest rørende åbningstale, siger Brian Dybro.

Flere relevante steder
- Kan det der med at nuancere en oplevelse af ting, så blide lukket gratis ind overalt? - Jo, det kan du sige, men lige præcis denne udstilling er ekstra relevant, fordi den er lokal. Det er jo ikke første gang, hjemløse er fotograferet, men det er unikt, at det sker bort fra udstillingsbygningerne.

- I aftes havde Odense Teater premiere på forestillingen "Hjemløs", der også bygger på beskrivelser af rigtige lokale hjemløse. Det er en rigtig god idé.

At lade alle se udstillingen er rigtigst tænkt, og følger der penge med, åbnede vi hurtigt gerne for alle. Men nu

og så komme gratis ind til den? - I princippet, jo, men jeg kan jo selvfølgelig ikke sige noget om, hvad økonomien ville være i det. Men du har bestemt en pointe i, at det også kunne være relevant.

- Hvad synes du om, at der tilbykdelende fra flere kunstnere sider er større fokus på de sociale problemer? - Jeg har også lagt mærke til, at der er mere opmærksomhed på den slags problemer nu end før. Måske var det under opsvinget, vi glemte det, men der er sket et skift.

Måske er det krisen, der har fået os til at overveje, hvad der er vigtigst i livet. Om det er at anskaffe sig nye ting, eller hvordan hinanden har det.

Gratis torsdag aften
Leder af Museet for Fotokunst, Ingrid Junge kalder Dybro forslag for en smuk tanke.

- At lade alle se udstillingen er rigtigst tænkt, og følger der penge med, åbnede vi hurtigt gerne for alle. Men nu

har jeg lige lavet årets statusrapport og kan sige, at museet økonomisk er for langt i knæ til, at vi selv kan klare det. Jo mere gratis, jo mere røde tal, siger hun.

Og folk kan godt selv finde ind til udstillingen, lyder det fra Ingrid Junge.

- Den er pænt besøgt, og både vi og fotografen får positive reaktioner fra folk. I øvrigt kan man allerede komme til at se udstillingen gratis torsdag aften fra klokken 17-21, hvor hele huset åbnes for gratis adgang for alle, siger hun.

Om udstillingen
Udstillingen "Udstød" med værker af Marianne Grendahl vises på Museet for Fotokunst fra d. 22. oktober. 40 værker. Gratis entre hver torsdag kl. 17-21

#HjemløseBilledet
ma@fyens.dk

År til

Noma
for bitter
Gammel

Rudolf Mat for bedste b...
Gertrude 201...
ver Allan Jør...
elev Sara An...
rønt i Ker...
prisen - et...
Danica-fel...
høgen - ved...
fest.

Rudolf M...
rence med...
strup og Nin...
berthavn, og...
på en meget...
og i Valby, hv...
Priserne
Hørel- og
konference
Han er do
rende medl...
af Danske
som havde
retter fra År...
Adam Pri...
venner en
og åbner sit
i samarbejd...
James Price
De dans
herunder
- havde ut...
ske del af Å...
vold smagt...
vinderne i...
forret, hov...
konkurrens

Mai

SPOKEN
Grafisk Møde

▲ Ole Haier f. 1936. "Min kone døde i 1957, siden har jeg boet på gaden. Jeg holdt min 12 års fødselsdag i Vestro fængsel ..." - Foto og tekst fra bogen.

DIGT OM HJEMLØSE I dag udkommer fotografen Marianne Grøndahls bog "Udstødt" om hjemløse alkoholikere, narkomaner og prostituerede i Odense. Til bogen har forfatteren Naja Marie Aidt skrevet dette digt, der bringes med eneret for Kristeligt Dagblad

Man. Én. Du. Nogen.

AF NAJA MARIE AIDT

Du skal forestille dig, at du fryser. At alt er abrupt og pludseligt ansigter, steder, smerte, fortælle, udføle, skift.

Du skal forestille dig udfølelsen i rusen, når den endelig lægger sig om alle nerver i din krop, som en varm dyne eller en stor beskyttende hånd.

Du skal forestille dig andre mennesker som noget der kommer i vejen for dig, som kræver det umulige af dig, som påfører dig smerte, men også som noget der i øjeblikket giver dig følelsen af tryk og omhed, og du skal forestille dig andre mennesker som noget man kan længe frygteligt efter.

En frygtelig længsel efter nærvær. Andre - men også ens eget. Ens eget nærvær.

Under jorden er der mørke og en tung lugt af fugt og jord. Dagslyset skinner ulideligt lyst i verden ovenover, men herude er mørket både en ven og en fjende.

Natterne kan være oplyste af eufori og latter, og de kan være vold, ondt og sorte. Ansigter dukker op og forsvinder; i glimt disse ansigter, med deres hårde eller blide skønhed, med deres stærke indtrængende øjne, eller med sorg ridet i glasklare, flauværende øjne, der viger bort fra andres øjne og ikke vil se. Og med et blusser vreden op, en bombe der dukker i blikket, desperation, hævntræng.

Og glæden bruser frem, som svævende sommerfugle eller vildt bragende fyrværkeri.

Ansigtet er i centrum her. Portrættet ligger i blikket. Den der portrætterer, møder blikket. Den der ser, møder verden. Og verden møder uundgåeligt både den der ser, og den der slår blikket ned.

Verden støder skænseløst ind i de levende, som støder ind i den.

Over jorden er gaderne et netværk, man må lære at finde rundt i. Over jorden må man lære at finde rundt i systemer, handlingsgange, love, fælder der klapper, fælder der lurer.

Man må lære sig det sprog der tales her, eller man må nøgte at lære sig det. Og ofte må man flygte, gemme sig, forsvinde, forlade disse systemer, disse systemets sprog. Det er lige så indlysende klart, som lyset beropet er lysende, klart. Som den forrådsdag med den stikkende, hvide sol, hvor nogen griber fat i én og trækker én med sig og vil have noget af én, men hvad, hvad?

Nogen anklager nogen for ting og sager, nogen sætter nogen på plads, sætter nogen bag tremmer, eller nogen vil hjælpe og rækker en slap hånd frem, en hjælpende hånd, men det er ikke nok. Ingenting er nok. Nogen foragter nogen, stødes, ækles.

Nogen har ikke midler nok til nogen, ikke tilmodighed med nogen, nogen skuffes, for hvem siger at nogen vil præstere ind i gode tiltag? Hvem siger at nogen vil være her, i dette netværk, i disse tilbudskasser skal be for dem der ikke af sig selv søger kasser og tilbud, eller som ikke har lært at søge kasser og tilbud, hvem siger at nogen vil, kan? Hvem vil behandles som et barn?

Og vil nogen i stedet lades hek alene under jorden?

Så skal du miste det der gør dig god.

Så skal du afvæjnes, kortlægges, fratages dagens simple glæder: et sus, et syn, en himmelflugt. Og du skal fratages smerte, snarv, sår og skrammer.

Så skal din krop være ren og stærk. Dit blik skal være sådan at nogen vil se på dig, dit blik skal indbyde nogen til at se på dig. Og det kan være umuligt. For blikket bærer så meget med sig, alt det du rummer.

Og hvem siger at du har tid til at rense dit blik, at du har kræfter, at du har lyst.

Den der portrætterer, møder blikket med sin eget blik. Ansigtet er i centrum her. Ansigtet fortæller sin historie, uundgåeligt. Ansigtet kan være en stiv maske, men portrættet ligger i blikket.

Blikket ser ud, og blikket ser ind. Blikket ser op, og blikket ser ned. Blikket ser ind i lyset og ned i mørket. Og vi bevæger os ud og ind af virkeligheder, fra plan til plan, op og ned, vi bevæger os på hver sin måde med alt det vi rummer; vi er nogen, og nogen er os, Ich bin Du". Du bist Ich, og det må vi aldrig glemme midt i bevægelsen, hvor svært den end er, vi må aldrig glemme det, hvor svært det end er at bevæge sig, hvor svært det end er at være til stede, hvor svært det end er at være nogen i verden.

Skælvende står vi midt i den og er til.

kulur@k.dk

▲ Gitte Faurholm f. 1971. - Foto og tekst fra bogen.

✦ Forfatterens note:

"Ich bin Du" er et citat fra Novalis, men det er Palle Sigsgaard, der i sin undersøgelse af udsagnet i digtsamlingen "Glivende stovdanser" (Gyldendal, 2007) har inspireret mig til at bruge citatet i denne sammenhæng.

✦ Marianne Grøndahl: Udstødt. 140 sider. 299 kroner. Gyldendal. Udkommer i dag.

BRYGGE
kommer
Jacobsen

En giv ret ma

AF JES FABRI

Jacob Christensen (1887) hørte absolutte el. Ge. Han kan sonligt forn føres med d C.R. Tietgen en af dansk biografered Kristof Gl væk fra 199 den ambitle

ren", der re et psykologi det mellem endimensio rannisk og i

Anna-Lise nye bog set i manns opri har både pe

"Monster! Bjerager har med større i Tietgen. Ho sens vedkon lerende lagt f

overroget i en byggeri i K fra ham en i forståelse f

at udvikle p onsmetoden så resten af

Det var ik ret som ste andrede sig

seede hurtig havaske ba lægges til V

de plads og hvor han u den til den

striprodukt benhava. I han forbi blot endte i

noget velh Han blev havaske b

tilhørsforh som en cer stælses resi

bar også, a de den mof limes log

med Tinge Forretning forretning

Tietgen' en hård h hed, når h

chen. Han finger me blev stifet

Carlsberg Imidlertid Tuborg p

Jacobsen i hjælp. He skellen si

flet samn have forla helst en ej

derimod i fremme o som såda

uden forv ser. Derv hans side

Carlsbe dyrkede s men Jaco

bevare de hemmel me alle ti

mest fasc gerens bi lag var er

trods af c

GO

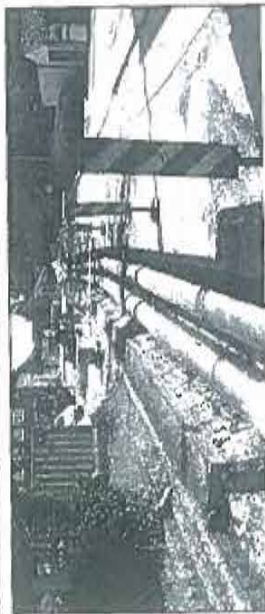
Profil og foto af Jes Fabri
Marianne Grøndahl: Udstødt
140 sider. 299 kroner. Gyldendal
Udkommer i dag.

Glentevejens tv-signal vandt

Odense: Det har været en god uge for Glentevejens Antenne- og Sørparks.

Onsdag skulle Sørparks generalforsamling vælge tv-leverandør, og valget stod mellem Glentevejen, You See fra TDC og Energi Fyn.

Og resultatet var glasklart. 77 stemmer for Glentevejen, mer. (f/r/r)

Fjernvarmeafbrydelse!

På grund af fjernvarmeledningsarbejde vil forsyningen være afbrudt i:

Svendborgvej 314-339, Klaus Bernitsens Vej 1-4, Nørrelunden 2-20, 3, Aulkaerhaven, Aulkaervænge, Bakkegårdslynden, Banehejvænge, Brobæklunden, Brobækvænge, Fasanvænge, Højby Allé, Højbyvej, Karsangerhaven, Lindeskovhaven, Nr. Lyndelse Vej, Sandkær, Toftvænge og Troenseholm.

Onsdag d. 06.04.2011 fra ca. kl. 07.00 til ca. kl. 18.00.

Er anlægget forsynet med cirkulationspumpe, anbefales det at stoppe denne i perioden hvor varmen er afbrudt, idet den kan tage skade af "tørkøring".

Vi håber, at afbrydelsen ikke vil genere for meget.

Fjernvarme Fyn

Billedskærvej 7 Tlf. 65 47 30 00
5230 Odense M Fax 65 47 30 01 www.fjernvarmefyn.dk

Ifølge vagthavende ved politiet var den dræbte en gammel kending af politiet

- blandt andet i forbindelse med narkokriminalitet.

- Ikke banderelateret

Derfor led de første gisninger også, at skudepisoden formentlig var resultatet af et internt opgør i byens narkokredse.

gerningsmand var danskere, siger han.

Ifølge vidner, som Fyens Stiftstidende har talt med, skete drabet kort efter, at offeret og den formodede gerningsmand til skuddrabet havde haft et skænderi om et pokerspil.

Men den vidneforklaring kunne Fyens Politi dog ikke bekræfte i aftes.

Stift 4.04.2011

Hjemløs får job i nyt tv-program

■ Nyt tv-program viser, at det er muligt at komme tilbage på arbejdsmarkedet

enningen, står bag en række programmer, der handler om, hvordan man får bugt med forsørgerbyrden.

De tager udgangspunkt i fyndboer, og hvordan de kom ind på arbejdsmarkedet, efter de egentlig var dømt ude af jobspillet.

Odense: Det fynske produktionselskab Fjernsynsfor-

Registrer dig på WS11.dk og få gratis adgang til messen

Odense Congress Center 13.-15. april

Få de seneste nyheder og bliv opdateret om hvad der sker i branchen

Nu flere end 170 udstillere på 15.000 m² udstillingsareal

bestillings på - www.vvs11.dk

■ Det var her, i gården bag Billarden, en 36-årig mand i aftes blev fundet skudt. En tekniker fra Fyens Politi undersøger gerningsstedet.

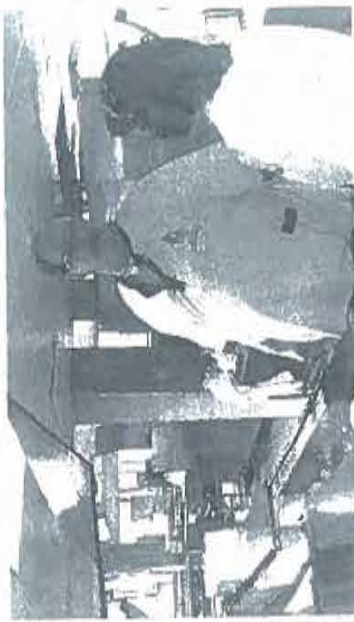
Af Bent Wamcke

Foto: Birgitte Caroli Heiberg bew@fyens.dk bch@fyens.dk

fyens.dk

Læs seneste nyt i sagen på www.fyens.dk

■ Pokeropgør førte til ...
Læs forsiden af 1. sektion

■ Fjernsynsforeningen står bag tv-dokumentar, der giver et bud på, hvordan Danmark kommer forsørgerbyrden til livs. I et program følger vi Per, der før var hjemløs, men nu har fået både job og lejlighed. Foto: Fjernsynsforeningen

Blandt andet viser de dokumentaren om den langtidssyge Marlene, der vendte tilbage til arbejdsmarkedet, og nu arbejder i callcenteret hos Kokken og Jomfruen.

I en anden dokumentar fortæller Fjernsynsforeningen om Per, der før var hjemløs, indtil han fik hjælp fra en psykolog fra Odense Kommune. Per fik job og lejlighed, og det

gav Per mulighed for at se sine to tvillingedrenge igen. Der er i alt fire dokumentarprogrammer, der belyser emnet. Programmerne vil blive vist for første gang i dag på DR 2 i programserien Danskernes Akademi, der bliver vist fra kl. 14.

Af Camilla Falkenberg caf@fyens.dk

Depressionen tog overhånd

Et øjeblik 13. december 2010 kl. 22:03 på P1

Hør udsendelsen

(09:39)

Lotte på 52 år fortæller om sin barndom i en børnerig familie, hvor faren var alkoholiker og voldelig. Efter en skilsmisse begyndte hun selv at drikke, da depressionen tog overhånd.

De færdes på gader, væresteder eller herberg. De har misbrugsproblemer og er socialt udsatte. Men de er også borgere med en fortid, en nutid og en uvis fremtid. De har alle en historie at fortælle.

Et Øjeblik giver fire socialt udsatte fra Odense mulighed for at fortælle deres historie. Fælles for de fire medvirkende er, at de er en del af projekt Fremskudt Ambulant Afklaring under Odense Kommune - et projekt, som har til mål at opnå større kontakt med en gruppe borgere, som er socialt udsatte og svære at nå via den almindelige sagsbehandling. Borgerne tilbydes kontakt med en psykolog og på sigt hjælp og afklaring i forhold til deres situation.

- Det er karakteristisk for gruppen, at de på afgørende tidspunkter i livet er blevet svigtet. I opvæksten har de typisk været udsat for vold og forældre præget af misbrug og personlighedsforstyrrelser, siger psykolog Søren Dalgaard, som er projektleder.

Søren Dalgaard oplyser endvidere, at 54 % af de godt 150 borgere, som har medvirket, har været udsat for vold af ofte bizar karakter. 22 % har været udsat for seksuelle overgreb. De sociale problemer er fortsat gennem skoletiden, hvor mange forlader folkeskolen efter 7. klassetrin og ofte efter talrige skoleskift og fraværperioder.

De mange sociale nederlag befæstes i forhold til arbejdsmarkedet. 65 % opnår aldrig en uddannelse, og 42 % har ikke været på det almindelige arbejdsmarked efter det 18 år.

Tilrettelæggelse:
Bjarne Mouridsen

© Copyright DR 2011. Materialet må ikke gengives uden tilladelse jævnfør lov om ophavsret.

Nordfyn: Brandmænd reddede to hunde ud af hus. Side 23

ODENSE | FYN

Denne placering kan
blive din...
Kontakt din konsulent på
Fyens Stiftstidende

Fyens Stiftstidende Mandag 4. januar 2010

Svigt med omkostninger

■ De tungeste kontanthjælpsmodtagere i Odense har som børn oplevet alvorlige svigt. Men det blev ofte ikke opdaget. Systemet virker ikke for dem, siger psykolog

Odense: De har levet et liv med mistrug, stoffer, alkohol og flere har tilbragt adskillige år i fængsel. Og de er næsten alle blevet groft svigtet som børn - uden at de sociale myndigheder har grebet ind i tide. Det får nu projektleder og psykolog Søren Dalggaard til at efterlyse en ny måde at gribe tingene an på - af hensyn til fremtidige generationer.

Man havde hørt opdaget, at de blev svigtet som børn,

senest i folkeskolen. Det giver stof til eftertanke, at det ikke er sket for disse borgere. Et eller andet i systemet fungerer ikke, siger Dalggaard.

Han leder et projekt for de tungeste kontanthjælpsmodtagere i Odense - dem, som flere eller mindre har været opgivende, også af det sociale system. Men nu er mellem 80 og 90 blevet hjulpet videre - og godt halvdelen har fået en førtidspension.

■ Psykolog Søren Dalggaard efterlyser en ny måde at gribe bl.a. svigtede børn an på. Hvordan opdager man svigt i tide?

- Det er en meget traumatiseret gruppe. Min opgave er at finde ud af, hvad de vil. De drømmer ikke om varmt vand

og termovinduer, men et sted hvor de kan være i fred for andre. Hver gang en af dem vil arbejde, så arbejder jeg på det

- ellers ikke, siger Søren Dalggaard.

- Fantastisk nok er det lykkedes for en i gruppen at komme i arbejde. Men ellers er det et selvbedrag at tro, at mange af de her borgere kommer i arbejde - det kan de ikke. Slet ikke i dag, hvor krisen kradsler, siger Søren Dalggaard.

At Ulrik Sass
Foto: John Fredy
sass@fyens.dk, jff@fyens.dk

➡ **Gadens barske dusin**
Side 4-5

Assens side 18-19

95 hold
i kamp

Svendborg side 31

Stor støtte
til GOG
på Facebook

Faaborg-Midtfyn
side 14-15

Kunstner
på 94 år

Fyn rundt

Navn	Side
Faaborg-Midtfyn	side 14-15
Assens	side 18-19
Nordfyn	side 22-23
Midelfart	side 24-25
Nyborg	side 26-27
Kerteminde	side 29-30
Svendborg	side 30-31

■ **Paradis for isfugle.** Isen på søerne i Odense er efterhånden ved at være så tyk, at det er forsvarligt at skøjte på den. Ifølge entreprenør i Odense Kommune, Ann Lyø, sætter Park og Vej skille op, når isen er tyk nok. Det er den, når isen har en tykkelse på 13 centimeter over det hele. Ann Lyø oplyser dog, at det altid er på eget ansvar, hvis man bevæger sig ud på isen. Ved seneste måling, som blev lavet lørdag, var isen på Skovsøen i Fruens Bøge 11 centimeter tyk. (maes)

Foto: Andreas Børge Kirksgaard

Madeira den 22. februar - 1. marts 2010

Tematejser til Madeira byder på oplevelser for alle smagter. Vi bor på det fremragende Hotel Four Views Bata 4**** på 100 år. Der er inkluderet spændende udfugter, men også tid til på egen hånd at opleve Madeira. På turen skal vi naturligvis vandre på de herlige lavadasser, opleve den specielle stemning i Nonnens Dál, verdens næsthøjest kystklippe, Lagoa do Fogo - en vulkan og endelig en skov, vulkaner og meget mere. En stor del af oplevelsen på en rejse er at spise godt og godt have mulighed for at opdage mange af Madeiras vidunderlige restauranter. Derfor har vi i rejserne indkluderet halvpension i form af både frokosten på alle udfugter samt middage, hvoraf 2 middage er på restaurant ude i byen så du kan smage flere af de specialiteter, som Madeira byder på.

Bestilling og info:
Kulturrejser Europa, tlf. 88 33 62 46
www.klubfyn.dk • tlf. 66 11 11

Klub Fyn
På Fyn
Kr. 7.290,-
Besøg os på www.klubfyn.dk
eller ring på tlf. 66 11 11

Gadens barske dusin

■ Som børn skulle de klare sig selv, for de havde lært det. Som voksne sidder de i fængsel, tager stoffer, drikker eller stjæler - og en del er storforbrugere af det sociale system

■ Her kan man skændes om at få samkvem med hunden. Men det er ikke for sent at hjælpe, viser erfaringer fra Odense-projekt

SVigt med omskrivninger
Denne sektion's forside

Odense: Hvad skal man gøre, når man otte år gammel går alene rundt på må og få, fordi man er bange for at komme hjem?

Hjem til en lejlighed fyldt med fulde mennesker, hvor nogle begynder at pille steder, man ikke bryder sig om, hvis man lægger sig til at sove.

Hvordan skal man koncentrere sig om at gå i skole, når man lige har set mor få bank af sin kæreste - og selv ryger hash ind imellem, selv om man ikke er mere end 12 år?

Flere generationers arv

Projektleder og psykolog Søren Dalgaard har hørt lidt af hvert de seneste fire år, hvor han har arbejdet med den tungeste gruppe af kontanthjælpsmodtagere i Odense Kommune - dem, som ikke kan profitere af andre af kommunens tilbud.

Som børn har de oplevet svigt og mistro i en grad,

99 For at få kontanthjælp skal man stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Og bliver derfor kontrolleret. Men det vil være et skrækszenarium for mig, hvis vi kontrollerer de her borgere ud af systemet og overlader dem til at leve i en subkultur af kriminalitet.

Søren Dalgaard, psykolog

som man ikke tror muligt i Danmark.

Men de er ofte anden eller tredje generation i en familie, tyngt til jorden af en tætnet social arv.

Jo flere drømme, der bliver knust, des sværere er det at rejse sig. Mange her har skammet sig over deres alkoholiserede forældre og er blevet drillet i skolen - og i dag kæmper de med at blive opfattet som borgere, siger Søren Dalgaard om deltagerne i projekt "Fremskudt ambulant afklaring".

Udenfor det gode selskab

Denne gruppe af kontanthjælpsmodtagere har det normale arbejdsmarked ikke haft den store lyst til at lege med, fordi mange af dem fra en ung alder enten har været misbrugere, kriminelle eller på anden måde leget med i sociale problemer.

Selv i det sociale system møder de modvilje, fordi mange af dem er udadreagerende, impulsive og gode til at gøre opmærksom på sig selv. Nogle af dem har opført sig voldsomt og for eksempel truet sagsbehandlere, og flere af dem står på grænsen til udstødelse af det danske velfærdssamfund.

For at få kontanthjælp skal man stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Og bliver derfor kontrolleret. Men det vil være et skrækszenarium for mig, hvis vi kontrollerer de her borgere ud af systemet og overlader dem til at leve i en subkultur af kriminalitet. Man kan ikke fjerne dem fra jordens overflade lige meget, hvor ubehagelige, nogle

Fremskudt ambulant afklaring

Et af projektets kernepunkter er at møde folk der, hvor de er i deres liv. Om det så er i fængsel, på gaden eller på en institution. Det kaldes med et rigtig budskab om "fremskudt sagsbehandling" og skal netop sikre, at denne gruppe ikke dropper ud af samfundet, men i stedet bliver puttet i dens rigtige

kasse. At de får den hjælp, de har brug for - og brug for. Og får et bedre liv.

Til det hører f.eks. også at sikre samkvem med hunden efter en skilsmisse. Hunden accepterer en, som man er - og stikker ikke af fra problemerne. Derfor fylder den ofte meget forklarer psykolog Søren Dalgaard.

Deltagerne i projektet

91 pct. af deltagerne i projekt "Fremskudt ambulant afklaring" kommer fra matchgruppe 5 - de sidste ni procent er fra matchgruppe 4. Over halvdelen af deltagerne har enten aldrig haft et arbejde - eller også ligger det sidste job mere end 10 år tilbage i tiden.

synes de er, og derfor skal vi finde nogle andre løsninger for dem, siger Søren Dalgaard.

Myten om lykkelig barndom

Selv om hovedparten på det groveste er blevet svigtet som børn, fortæller næsten alle alligevel om en lykkelig barndom, hvor der ikke har manglet noget.

En del af Søren Dalgaards arbejde i projektet er at lave små biografier om hver enkelt, fortættet på baggrund af deres egne historier. Og de biografier formår faktisk at ændre på den måde, en del af deltagerne ser på sig selv.

87 pct. har i et eller andet omfang psykiske problemer, men kun 12 pct. er i behandling.

81 pct. tager stoffer og/eller medicin i et omfang, som skader deres helbred.

68 pct. har et alkoholforbrug, som skader deres helbred, men kun 13 pct. er i behandling.

Uanset hvor dårlig en barndom har været, så vil man gerne have nogle gode minder. Og det gælder også her. Men sandheden er, at mange af dem har været misbrugere - ofte fra 12-årsalderen. De har haft en meget fragmenteret barndom, er vokset op med blandingsmisbrug, seksuelle krænkelse, vold og nedslag i skolen. Deres forældre har ofte ikke tålet dem og kun haft øjne for egne behov - derfor stikker børnene af.

Fælles for dem er, at de har skullet klare sig selv, inden de har haft redskaberne til det - og det tager de med

sig. Som voksne gentager de deres barndom og kommer derfor til at leve et kaotisk liv med vold og misbrug.

Sådan har de indtil nu aldrig tænkt over det. Men når jeg så skriver deres fortælling sammen til en god historie, så opdager de faktisk nogle sammenhænge, når de læser det. Flere af dem har for eksempel ikke tænkt på, at de har haft en dårlig barndom, og at der er en sammenhæng mellem det og deres misbrug. De har bare følt sig tilovers, forklarer Søren Dalgaard.

Ville skyde mand

Søren Dalgaard brugte et halvt år på at blive accepteret i miljøet, men da det rygtedes, at han var god nok og tilmed hjalp folk, fik han gaden øk-stempet.

Meget tyder på, at der er et stort behov for det her arbejde. Gadepræsten henviser for eksempel en person til mig, som ville hente et jagtgevær og skyde en, som havde generet ham. Heldigvis kom han ind, og jeg fik talt ham ned.

Generelt set er deltagerne i projektet så taknemmelige over at blive respekteret - at der faktisk er en, som lytter til dem og tager det, som de siger, alvorligt, forklarer Søren Dalgaard.

Også er det vigtigt, at folk deltager af egen fri vilje og kan gå, når de vil. Men i stedet for at stikke af, tager så godt som alle mere ansvar for deres sag.

AF ULRICH SASS
sass@fyens.dk

Billeder af Odenses udstødte udkommer i bog

■ Marianne Grøndahl blev truet med kniv, da hun fotograferede, men stak ikke af

Odense: Den kendte kunsthøjester Marianne Grøndahl er i fuld gang med at lave en bog med 125 portrætter af Odenses udstødte borgere - dem, som også psykolog Søren Dalgaard har fat i til projektet "Fremskudt ambulant afklaring".

Men arbejdet har ind imellem lidt på udfordringer, lidt ud over det almindelige. For eksempel blev hun for et par måneder siden truet

■ Marianne Grøndahl udstillede i 2008 fotografier på Brandts. Foto: John Fredy

med kniv, da hun var ved at fotograferer det smukke morgengulv under et af de udstødtes tilholdssteder, vialukken i Grønlundsgade.

Men i stedet for at stikke af, trådte jeg et skridt frem og viste dem, hvad jeg var i gang med. Og det gav noget respekt - at jeg ikke stak af, siger Marianne Grøndahl med et smil, men man skal være på vagt.

Siden 2008 har Marianne Grøndahl arbejdet på at få tilfald og tilgang til gruppen af udsatte og udstødte borgere, og har i dag næsten ubegrænset adgang de fleste steder.

De registrerer mig ikke rigtig mere, og det er fantastisk spændende at arbejde med. Det er noget af det mest skræbelige og særlbare, jeg nogensinde har arbejdet med - og jeg har lavet 20 bøger, siger Marianne Grøndahl, som ud over billeder, som der her på siden, også tager almindelige

portrætter af folk.

Jeg viser ikke elendigheden, men viser, hvordan deres biografi og skæbne afspejler sig uforfalsket i deres ansigter. Jeg kunne lave masser af billeder, hvor de spoiler sig eller lugter og sover rundt i deres eget skidt, men jeg vil gerne vise dem med værdighed, siger hun.

Bogen skal udkomme i efteråret 2011 på Gyldendal.

AF ULRICH SASS
sass@fyens.dk

■ Et af billederne fra de

Niels' drøm om et godt liv

■ Niels røg hash første gang som 12-årig - og har som voksen siddet i fængsel mellem 10 og 12 år

■ Efter mødet med nyt projekt gik der under tre uger, så fik han førtidspension og drømmer nu om et nyt liv

Odense: Engang spiste han op til 20 stesolider om dagen for at opleve et sus. I dag sover han som en sten, hvis han bare tager én.

Engang begyndte han dagen med en stribe gratis kokain - en morgen-streg, som han kalder det. I dag tager han sin medicin hver dag og forsøger at få venner uden for narkomiljøet.

- Jeg har været ude i noget lort, som jeg er blevet træt af. Nu forsøger jeg at gøre det godt igen og lære af de fejl, jeg har lavet. Jeg er blevet snydt og løftet så mange gange, at jeg ikke gider være flink mere. Tidligere fik folk bare nogen på munden, hvis de snød mig, men i dag vælger jeg bare at cutte forbindelsen til dem i stedet, siger Niels.

Seneste job som 17-årig

Hans rigtige navn er et andet, men af hensyn til familie, venner og fjender, vil han gerne være anonym. Men han er en af deltagerne i projekt "Fremskudt ambulans afslutning".

Det har været en rigtig god oplevelse - blandt andet fordi, han fik tilkendt førtidspension i ekspresfart med hjælp fra Jobcenter Odense og en sagsbehandler, som mødte ham i miljøet.

- Jeg har aldrig søgt om pension, fordi jeg syntes, jeg var for ung, og at det var for tid-

ligt. Men chancen for at finde et arbejde, når man har siddet mellem 10 og 12 år i fængsel er ikke stor - og jeg har jo heller ikke haft et arbejde, siden jeg var 17, siger Niels, som i dag er i midten af 30'erne.

Røg hash som 12-årig

Han mener selv, at han har haft en god barndom - men han var hidsig. Som otte-årig stak han fæks, af fra sin mor i Odense og gik hele vejen ud til sin far i Munketo. For så her for eneste gang i sin barndom at få bank.

- Jeg havde svært ved at sidde stille i skolen og begyndte at ryge hash som 12-årig. Jeg havde set min storebror ryge og ville også prøve - og det var en fantastisk oplevelse at være skæv.

Det hjalp ikke, at Niels blev sendt ud at sejle, for da han kom hjem, fortsatte han med hashen. Og som 15-årig røg han næsten hver dag. 17 år gammel prøvede han heroin for første gang - af ren nysgerrighed, siger han - og blev så virkelig afhængig som 19-årig.

I mellemtiden var tyverier af cykler og knallerter blevet afløst af ture i stjålne biler - og snart begyndte han også at sælge stoffer. Og med det kom også fængselsopholdene.

Drømmen om et helle

Sidste gang sad han inde i 10 måneder og blev løsladt direkte til gaden, og i dag har han stadig ikke sit eget sted at bo.

Men det er kun et spørgsmål om tid. For efter han stædigt har holdt fast i sin metadon-behandling det seneste år, vil kommunen gerne hjælpe med indskud til en lejlighed.

Og den ny-tilkendte førtidspension giver ham mulighed for at drømme om en ny start.

- Tidligere fik jeg 3500 kroner ind på kontoen om måneden - nu kommer der 10.000. Jeg har prøvet at leve på gaden i fem år og sidde og fryse i en sovepose og vente på, at natvarmestuen åbner. Nu drømmer jeg om at få en fed lejlighed, hvor jeg kan låse døren, gå og hygge mig og tage det roligt. Det skal være min helle, siger Niels.

- Måske får jeg også råd til en rejse, og så håber jeg på at få lidt mere kontakt med min familie. Jeg drømmer om at få et hjem, der er pænt nok til, at jeg kan invitere dem hjem til jul, for det har jeg aldrig gjort.

99 Tidligere fik jeg 3500 kroner ind på kontoen om måneden - nu kommer der 10.000. Jeg har prøvet at leve på gaden i fem år og sidde og fryse i en sovepose og vente på, at natvarmestuen åbner. Nu drømmer jeg om at få en fed lejlighed, hvor jeg kan låse døren, gå og hygge mig og tage det roligt. Det skal være min helle.

Niels

Af Ulrik Sass
sass@fyens.dk

stødtes opholdssteder i Odense, og som udkommer i en bog til efteråret 2011. Foto: Marianne Grøndahl

Fyens Stiftstidende 16.07.2007

Millioner til Odenses svageste

Psykolog skal hjælpe borgere, der er gledet ud af sagsbehandlernes hænder. Kontakten skal skabes ude i miljøet - bla. på væresteder for socialt udsatte.

Nogen er voldelige. Har et misbrug af alkohol eller stoffer. Og rigtig mange dør med svære psykiske problemer. Fælles for dem er, at de har ringe kontakt med Odense Kommune, selv om de måske har været på kontanthjælp i årevis.

Men det forsøger kommunen nu at rette op på med fire millioner kroner i ryggen fra satspuljemidlerne. Pengene skal bruges til at udbygge et pilotprojekt, som kommunen med psykolog Søren Dalgaard i spidsen har kørt siden april 2005.

- Det er en gruppe mennesker, som man har haft svært ved at nå, fordi de ofte er i evig konflikt med systemet. Det er dem, der optræder voldeligt eller larmende på sagsbehandlerens kontor. Eller som slet ikke møder op, forklarer Søren Dalgaard.

Han har foreløbig gennemført samtaler med omkring 100 af de dårligst stillede borgere, der har været gledet helt ud af systemet, med henblik på at finde ud af, hvilke problemer de har, og hvad der kan gøres ved dem.

Længere samtaler og egentlige psykologiske udredninger af de første 50 personer har vist, at omkring 10 procent har svære ubehandlede psykiske problemer - for eksempel skizofreni eller personlighedsforstyrrelser.

- Det er jo folk med dybt traumatiske livshistorier bag sig. Der er tale om rigtig, rigtig dårlige liv for dem alle sammen, som starter helt tilbage i elendige opvækstvilkår.

Pensionsmodne

Søren Dalgaard vurderer, at over halvdelen er enten

Kauslunde-Kro.dk
6440 3634

Le-Gabs 11. marts
Spisning & dans 178.-

Kandis 18. marts
Spisning & dans 248.-
HUSK påskebal med SweetHearts

direkte pensionsklare eller så dårlige på grund af misbrug eller psykiske problemer, at det er usandsynligt, de kommer tilbage på arbejdsmarkedet.

De senere års stramninger over for arbejdsløse har gjort at mange bliver ramt, uden at man reelt kan gøre noget for dem. I dag har man for eksempel pligt til at lade sig aktivere.

- Men der er en gruppe der ikke kan klare det. Frem for at sanktionere, ville vi forsøge at skabe en dialog også med de værste varyler.

I det nye projekt bliver også opsøgende medarbejdere og væresteder inddraget i forsøg på at nå endnu flere personer, måske også nogen af dem, der gemmer sig fra systemet og for eksempel isolerer sig med deres misbrug. Målet er at 250 personer fra 1. september og fire år frem, skal forbi Søren Dalgaards kontor.

Og den første kontakt skal skabes ude i miljøet - blandt andet på væresteder for socialt udsatte. Leder af Kirkens Korshærs Varmestue Henz Wolff er begejstret for idéen.

- Det er rigtig svært for vores brugere, at møde op til faste aftaler på tid og dato. Mange af dem lever fra time til time. Så i stedet for at kræve af dem, at de skal møde op, er det helt rigtigt at opsøge dem, hvor de færdes, siger han.

Fyns Stiftstidende 16.07.2007

Blandt andet på Kirkens Korshærs varmestue i Pantheonsgade skal psykolog Søren Dalgaard de kommende år forsøge at skabe kontakt til nogen af de kontanthjælpsmodtagere, der er gledet helt ud af systemet

Foto: JOHN FREDY

Han beskriver de elendige liv

Siden 2005 har psykolog Søren Dalgaard arbejdet med kortlægge problemer hos Odenses svageste kontanthjælpsmodtagere

Det er det voksne menneskes elendighed, han sidder over for. Men det er det lille barn, han ser.

Siden 2005 har Søren Dalgaard gennemført omkring 100 samtaler med nogle af de allertungeste kontanthjælpsmodtagere i Odense Kommune. Dem man har opgivet at få kontakt med, eller som man gerne undgår, fordi de er truende, voldelige eller på anden måde umulige.

- De værste varyler, som han selv betegner dem.

Og når de kommer forbi psykologens kontor og får kortlagt deres liv, er det ikke historier for børn. Selv om det faktisk er dem, der er hovedpersoner i de barske beretninger.

Massive problemer

- Man tror, det er løgn, når man hører de her menneskers livshistorier. De har oplevet svigt og

Psykotterapi
 Synes du livet er besværligt eller er der ligest af de triste og grå dage. Jeg tilbyder individuel, par- og familierapi.
 Læs mere på www.ujj-terapi.dk

Ujj-Terapi
 Ujj-Terapi ApS · Bülowsvej 11 · 5000 Odense C
 Tlf: 75 50 50 50 · E-mail: ujj@ujj-terapi.dk

misrøgt som børn, i en grad de færreste tror eksisterer i Danmark, siger Søren Dalgaard.

De svage voksne der ender som problemer i sagsbehandlerens mappe, er alle opvokset med massive problemer som vold, alkohol og incest. Der er historier om børn, der stikker hjemmefra i otteårsalderen midt om natten, fordi mors drukkammerater piller. Børn der rejser rundt i landet med deres personlighedsforstyrrede forældre, uden tilknytning og kammerater. Og børn som ryger på skadestuen den ene gang efter den anden, uden at nogen skrider ind.

- Nogle er blevet tvangsfjernet. Men efter min mening alt for få, siger Søren Dalgaard.

Nederlagene fortsætter i skolen, hvor børnene er ukoncentrerede og umulige. Siden kommer måske et misbrug til. Ofte i en uhyggelig tidlig alder. Og så nederlag på jobbet som den sidste svie.

- Og så kan vejen tilbage på arbejdsmarkedet være lang. For nogen er det ganske enkelt umuligt, siger Søren Dalgaard.

Siden 2005 har han stået i spidsen for en særlig indsats i Odense Kommune over for de dårligst stillede arbejdsløse, som ikke kan nås med de normale tilbud. Og han har netop fået tildelt fire millioner fra satspuljemidlerne til at udbygge projektet. Meningen er, at han bruger langt mere end sagsbehandleren femten fortravlede minutter, og kortlægger hvor skoen trykker - ikke mindst psykisk - hos de allertungeste borgere, så de kan komme videre i systemet.

Søren Dalgaard skriver hver enkelt persons historie ned i en biografi. Det hele kommer med - også at han eller hun for eksempel er voldelig eller har psykotiske træk. Alligevel oplever han en forløsning hos den enkelte, der får gennemgået sin egen historie.

Aha-oplevelse

- Langt de fleste er utroligt glade for at læse om

deres eget kaotiske liv. Det er simpelthen en aha-oplevelse for dem.

Siden han blev uddannet psykolog i 1986 har han arbejdet med sociale problemstillinger - de sidste femten år i Odense Kommune, i både Børn- og Ungeforvaltningen og siden i beskæftigelsesafdelingen.

I den tid har han oplevet, at holdningen til de svageste borgere har ændret sig. At hele systemet fra landspolitisk hold er præget af en konsensus om, at den enkelte bare skal tage sig sammen. Og derfor kan trues og presses ud på arbejdsmarkedet.

Intolerant samfund

- Jeg frygter, at hvis man presser de her mennesker for meget, mister vi helt kontakten med dem, og så ender de med at leve i deres egne subkulturer i en slags ukontrolleret elendighed. Det er et selvbedrag at tro, at alle kan få et arbejde. Og det er belastende for både klienter og sagsbehandlere, siger han.

Han mener, at vi på mange måder er ved at udvikle et samfund præget af intolerance. Når vi møder en udstødt på gaden, ser vi ikke et menneske, men kun en ulækker dranker med øl i hånden og en beskidt hund ved siden.

- Den almindelige borger ser kun facaden på de her mennesker, og den er jo ikke pæn. Men når jeg kommer ind bagved, kan jeg se, hvordan de er blevet sådan. Og så tænker jeg tit, at det er fantastisk, de overhovedet har overlevet.

I Årevis har dokumentarfoto-
tografen Marianne Grøndahl
skildret menneskers sociale
vilkår rundt, og nu er turen
kommet til Odense. PR-foto

Billeder af de udsatte

Odense: I Årevis har hun foto-
graferet menneskers sociale
levestandard på forskellige steder
i verden som Wales, Nepal og
Sarajevo, og senest har hun
dokumenteret arbejdet på
Christiansborg i bogen: "Det
Danske Folkestyre."

Men snart vil også Odenses
borgere få fotografen Mari-
anne Grøndahl og hendes
kamera at se, når hun begiver
sig rundt mellem byens mest
socialt udsatte borgere.

Gennem et samarbejde
med Odense Kommunes so-
cialforvaltning har hun fået
adgang til herberger, krise-
centre og rusmiddelcentre.

Udstilling

Arbejdet skal munde ud i en
række dokumentariske bil-
leder, der blandt andet skal
udstilles på dette års Udsatte
Lege 2009 i Odense.

- Det handler ikke om elen-
digheden, og om hvor udsatte
de er, men om hvordan deres
biografier kommer til udtryk
i deres ansigter, fortæller Ma-
rianne Grøndahl.

- Mine billeder handler
også meget om psykologi.

Endnu mangler parterne at
søge fonds-midler til blandt
andet fotografens løn, men
også Brandts har vist interes-
se for at udstille billederne, og
måske bliver de udgivet i bog-
form på Gyldendals Forlag.

Marianne Grøndahl har
allerede været på arbejde i
Odense i 14 af julens dage.

Der fotograferede hun
blandt andet hjemløse og nar-
komaner på byens herberger,
varmestuer og på rusmiddel-
centrets dagtilbud, Hjørnely.

Fyens Stiftstidende
Søndag den 1. marts 2009

Meget følsomt

- Jeg føler måske, det er det
mest følsomme, jeg nogen-
sinde har lavet, siger hun.

Samarbejdet med kommu-
nen kom i stand efter en sam-
tale med Socialcentrets psy-
kolog Søren Dalgaard.

Han er begejstret.

- Pointen er, at det er bor-
gere, der har en historie at
fortælle alene igennem deres
furer i ansigtet. Det er ikke in-
teressen i elendighed, der dri-
ver det, siger han.

Af Helle Hynke Meyer
hhm@fyens.dk

Notabene

I forhold til casebeskrivelser henvises til projektets DVD med det indsamlede elektroniske pressemateriale.

Tak til de mange eksterne samarbejdspartnere bl.a. Kirkens Korshærs varmetue i Pantheonsgade, Reden i Odense, Hjørnely, arrester og fængsler. Tak til de interne samarbejdspartnere bl.a. Parallelsagsbehandlergruppen, SKP i SAF og ÆHF og de opsøgende medarbejdere.

Tak til den offentlige mening og pressen for interessen for projektet. En speciel tak til Museet for Fotokunst, Brandts og ikke mindst Fotografen Marianne Grøndahl, der har stillet billeder til rådighed for denne evaluering.

Målgrupperapport

Fremskudt Ambulant Sagsbehandling (ID NR: 158)

1. Indledning

I denne rapport kan du få et overblik over den løbende opfølgning, som jeres projekt har foretaget i forbindelse med Det Fælles Ansvar II.

Rapporten indeholder en oversigt over deltagernes status på alle de indikatorer i projektet, som indgår i jeres løbende opfølgning blandt deltagerne i jeres projekt. Rapporten viser den samlede status for alle jeres deltagere uanset starttidspunkt i projektet.

Hvis du ønsker at belyse deltagernes udvikling fra deres start i projektet til nu kan du herudover inde i Rambøll Results generere en opfølgningsrapport, som belyser dette,

Denne rapport **opdateres løbende!** Det vil sige, at hver gang du har tastet nye data vil du få en ny rapport, der afspejler de seneste tal. Du skal forvente, at der går ca. 2 timer fra du har tastet til rapporten er blevet opdateret.

Har du spørgsmål eller kommentarer så kontakt:
Konsulent David Rosdahl på dar@r-m.com eller telefon 3397 8215.

2. Datagrundlag

Denne rapport er baseret på 206 svar.

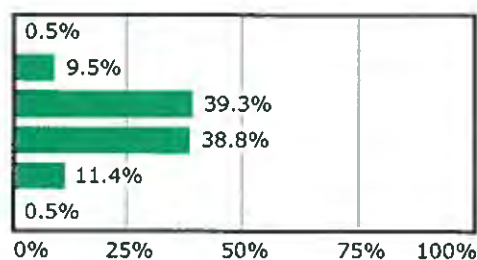
Projektforløbet omfatter typisk 2 samtaler. Målgrupperapportens grundskema er som udgangspunkt udfyldt umiddelbart efter første samtale. Data i forbindelse med de projektspecifikke indikatorer er indsamlet separat i forhold til projektet af henholdsvis væresteder og myndighedssagsbehandler.

3. Baggrundskarakteristika vedrørende målgruppen:

De følgende spørgsmål er udfyldt ved deltagerens opstart i projektet.

Deltagerens alder:

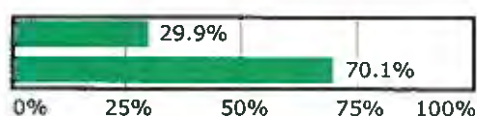
Under 20 år
20-29 år
30-39 år
40-49 år
50-59 år
60 år eller derover

Figuren viser deltagernes aldersfordeling, i projekterne.

Deltagerens køn:

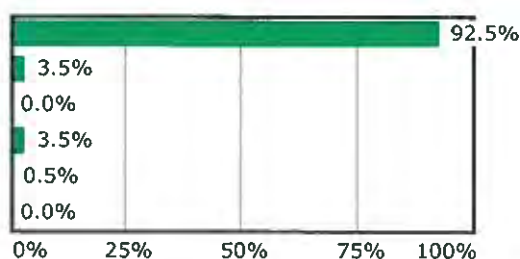
Kvinde
Mand

Figuren viser kønsfordelingen i projekterne.

Deltagerens oprindelse:

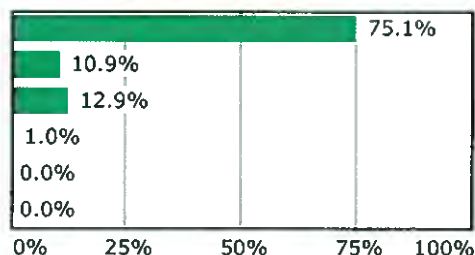
Deltageren har dansk oprindelse
Deltageren er indvandrer fra Norden eller EU
Deltageren er efterkommer fra Norden eller EU
Deltageren er indvandrer fra øvrige lande
Deltageren er efterkommer fra øvrige lande
Ved ikke

Figuren viser deltagernes etniske oprindelse. Vær opmærksom på, at der skelnes mellem efterkommere fra andre lande end Danmark og deltagere med dansk oprindelse.

Deltagerens civilstand:

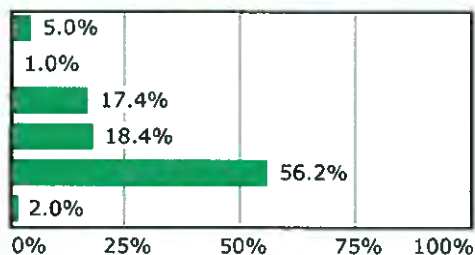
Deltageren er alene
Deltageren har en kæreste, men bor alene
Deltageren er samlevende/gift
Deltageren er separeret/fraskilt
Deltageren er enke/enkemand
Ved ikke

Figuren angiver deltagernes ægteskabelige status. Samlevende og gifte hører her under samme svarkategori. Det har været muligt at afkrydse flere svarmuligheder.

Deltagerens børn:

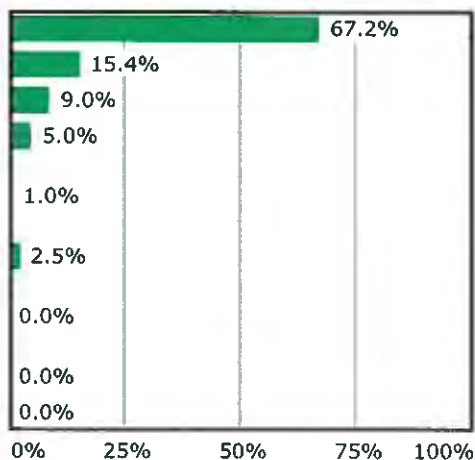
Ja, deltageren har udeboende (voksne) børn
Ja, deltageren har hjemmeboende børn
Ja, deltageren har børn bosiddende ved tidligere partner
Ja, deltageren har børn bosiddende i plejefamilie eller på institution
Nej, deltageren har ingen børn
Ved ikke

Figuren viser deltagernes forældremæssige status. Barnets/børnenes boligforhold specificeres, og det er således muligt at en deltager kan afkrydse flere svarmuligheder.

Deltagerens højst gennemførte uddannelse:

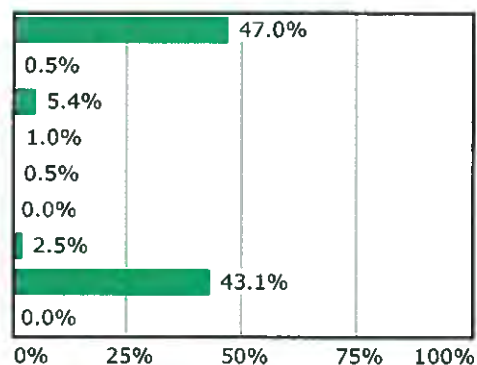
Ingen fuldført uddannelse
Grundskole
Erhvervsuddannelse (fx teknisk skole, mesterlæreequ)
Almen- eller erhvervsgymnasial uddannelse (SGymnasium, HF, Studenterkursus, Handelsskole, Teknisk Gymnasium)
Kort videregående uddannelse (fx. datamatiker, social- og sundhedshjælper)
Mellemlang videregående uddannelse (fx. diplomingeniør, journalist, pædagog, lærer, sygeplejerske)
Lang videregående uddannelse (fx. cand.negot, cand.merc, cand. scient.pol, cand.mag)
Anden uddannelse (fx udenlansk uddannelse)
Ved ikke

Figuren angiver deltagernes uddannelsesmæssige baggrund.

Deltagerens tidligere været i beskæftigelse:

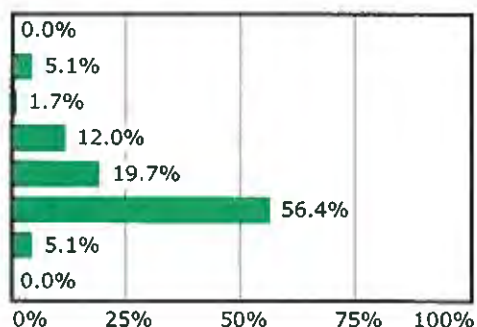
Ja, i fuldtidsansættelse på ordinære vilkår
Ja, i deltidsansættelse på ordinære vilkår
Ja, i løntilskudsansættelse
Ja, i virksomhedspraktik
Ja, i fleksjob
Ja, i løntilskudsjob for førtidspensionister/skånejob
Andet
Nej, deltageren har aldrig været i beskæftigelse
Ved ikke

Denne figur viser deltagernes tidligere tilknytning til arbejdsmarkedet. Da det er muligt at deltageren har været tilknyttet arbejdsmarkedet på mere end én måde, kan den samlede procent være mere hundrede.

Hvornår har deltageren sidst haft et job?

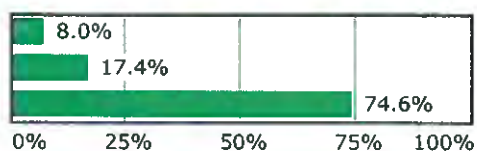
Deltageren har et job nu
Under 1 år siden
Mellem 1 og 2 år siden
Mellem 2 og 5 år siden
Mellem 5 og 10 år siden
Mere end 10 år
Har ikke haft et job uden støtte
Ved ikke

Figuren viser deltagernes seneste ordinære beskæftigelse. Det fremgår ligeledes hvis en deltager ikke har haft en sådan.

Har deltageren tidligere været i kontakt med medarbejdere eller værestedet/projektet?

Ja
Nej
Ved ikke

Figuren viser om deltageren tidligere har været i kontakt med medarbejdere eller værestedet/projektet.

Den primære grund til at deltageren er kommet ind i projektet:

Deltageren er kommet på stedet tidligere

Deltageren har selv opsøgt projektet

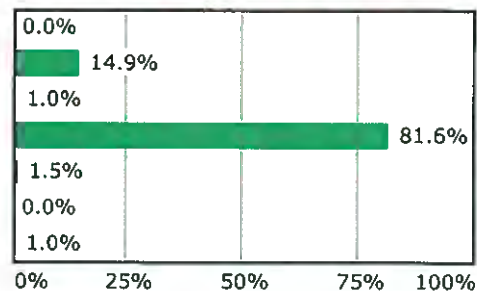
Deltageren har hørt om projekt fra familie og/eller bekendte

Deltageren er blevet henvist af sagsbehandler eller anden professionel

Deltageren er blevet opsøgt af projektets medarbejdere

Andet

Ved ikke

Figuren viser, hvordan deltagerne er kommet ind i projektet. Da man kan have sat flere krydser for de samme deltagere summer tallene til over 100, da de samme deltagere kan have flere grunde til at deltage.

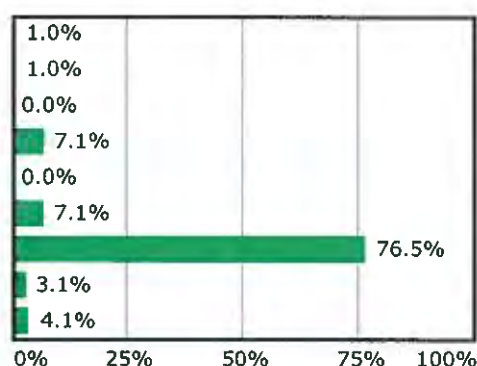
4. Generelle indikatorer

De følgende indikatorer er de generelle indikatorer, som projektet udfylder hvert kvartal for de enkelte deltagere

4.1 Beskæftigelse

Deltagernes beskæftigelsessituation:

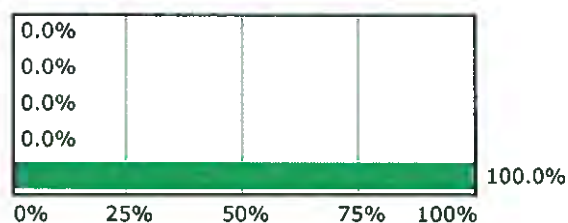
Ansæt på ordinære vilkår
Ansæt på særlige vilkår
Kommunal aktivering
Social aktivering
Under uddannelse
Pensioneret (førtidspension)
Ledighed uden aktivering
Ledig uden offentlig forsørgelse
Andet

Figuren viser, hvordan de nuværende deltagere er tilknyttet arbejdsmarkedet i øjeblikket.

Hvordan indgår deltageren i projektet?

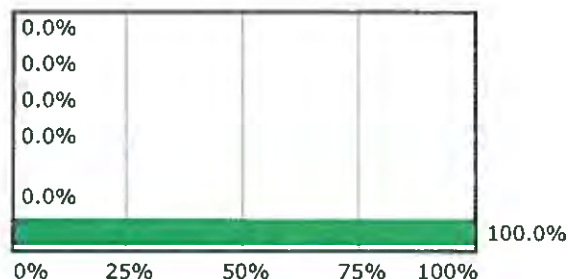
Deltager sjældent i projektets aktiviteter
Deltager nogen gange i projektets aktiviteter
Deltager ofte i projektets aktiviteter
Deltager fast i projektets aktiviteter
Ved ikke

Figuren her viser brugernes deltagelseshyppighed i forbindelse med projektets aktiviteter, i forbindelse med rapportens periode.

Er deltageren løbende involveret i nogen af de følgende aktiviteter udover aktiviteterne på projektet?

Deltager i sociale aktiviteter i en fast organiseret sammenhæng
Deltager i trænings-/uddannelsesforløb
Deltager i frivilligt arbejde uden for projektet
Tjener penge uden for projektet (fx salg af Hus Forbi, daglejer opgaver eller lign.)
Nej, deltager ikke i nogen af de nævnte aktiviteter udover projektet
Ved ikke

Her angives deltagernes involvering i aktiviteter udenfor projektet, såsom uddannelsesforløb eller frivilligt arbejde. Vær også her opmærksom på at der er flere svarmuligheder, hvorfor samlet procentsats kan være over hundrede.

4.2 Forsørgelse

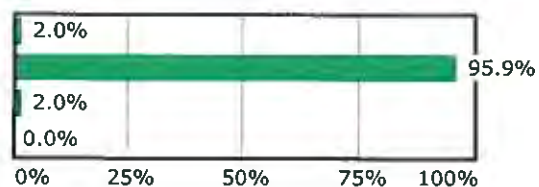
Deltagerens forsørgelsesgrundlag

Deltageren har betalt arbejde

Deltageren modtager offentlig forsørgelse

Deltageren har ingen indtægt

Ved ikke

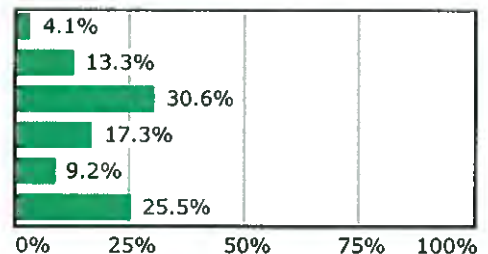

Figuren viser deltagernes ernæringsgrundlag. Bemærk at det er muligt for en deltager både at have betalt arbejde og modtage offentlig forsørgelse, hvorfor det samlede procenttal kan være over hundrede.

4.3 Sundhedstilstand

I hvilken grad har deltageren fysiske helbredsmæssige gener, der begrænser hans/hendes dagligdag?

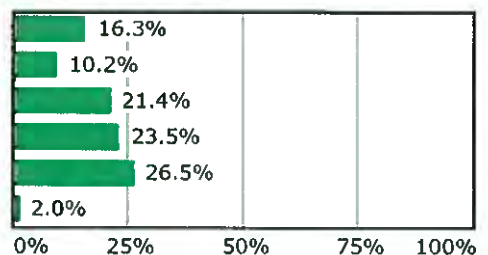
I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I mindre grad
Slet ikke
Ved ikke

Figuren viser, hvordan deltagernes helbredsmæssige situation er vurderet ved rapportens periode. For en række projekter er det en målsætning at forbedre denne situation for deltagerne i løbet af projektperioden.

Tager deltageren stoffer/medicin i et omfang som medfører skader eller problemer for ham eller hende?

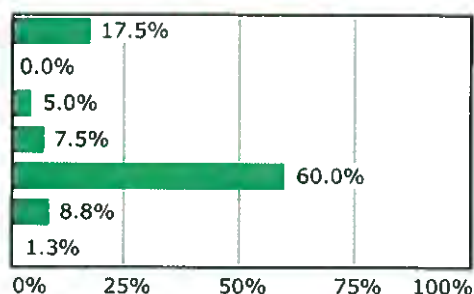
Nej
I begrænset omfang
I et vist omfang
I et stort omfang
I meget stort omfang
Ved ikke

Figuren viser, hvordan deltagernes misbrug er vurderet ved rapportens periode. For en række projekter er det en målsætning at forbedre denne situation for deltagerne i løbet af projektperioden.

Er deltageren i behandling for sit stofmisbrug?

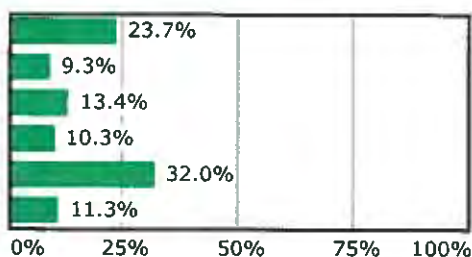
Nej
 Ja, i stoffri døgntilbud
 Ja, substitutionsbehandling i et døgntilbud
 Ja, i stoffri dagtilbud/ambulant behandling
 Ja, substitutionsbehandling i dagtilbud/dagbehandling
 Ja, anden behandling
 Ved ikke

Figuren her viser i hvilket omfang de deltagere der har et forbrug af stoffer/medicin der er et problem for vedkommende, der er i behandling for dette misbrug.

Har deltageren et alkoholforbrug som medfører skader eller problemer for ham eller hende?

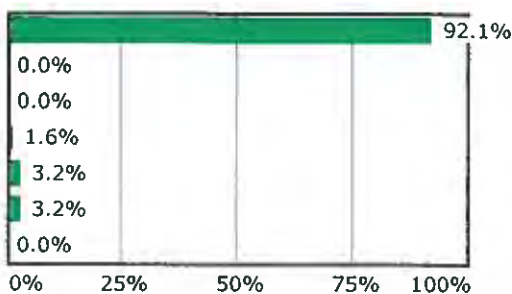
Nej
 I begrænset omfang
 I et vist omfang
 I et stort omfang
 I meget stort omfang
 Ved ikke

Figuren viser, hvordan deltagernes alkoholforbrug er vurderet ved rapportens periode. For en række projekter er det en målsætning at forbedre denne situation for deltagerne i løbet af projektperioden.

Er deltageren i behandling for sit alkoholmisbrug?

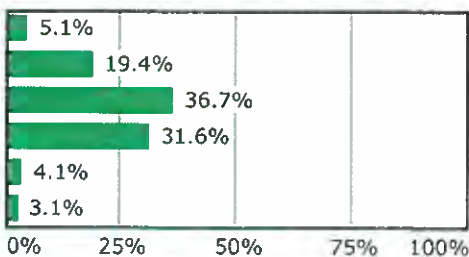
Nej
 Ja, i døgntilbud (ikke medicinsk)
 Ja, i døgntilbud (medicinsk)
 Ja, i dagtilbud/ambulant behandling (ikke medicinsk)
 Ja, i dagtilbud/ambulant behandling (medicinsk)
 Ja, anden behandling
 Ved ikke

I figuren ser vi hvor mange af deltagerne med et alkoholmisbrug, der er i behandling for dette.

Har deltageren psykiske problemer?

Nej
 I et begrænset omfang
 I et vist omfang
 I et stort omfang
 I et meget stort omfang
 Ved ikke

Figuren viser, hvor mange deltagere der vurderes at have psykiske problemer ved rapportens periode.

Er deltageren i behandling for sine psykiske problemer?

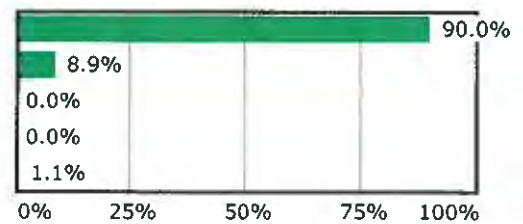
Nej, deltageren er ikke i behandling

Ja, medicinsk behandling

Ja, medicinsk og anden behandling

Ja, ikke-medicinsk behandling/støtte

Ved ikke

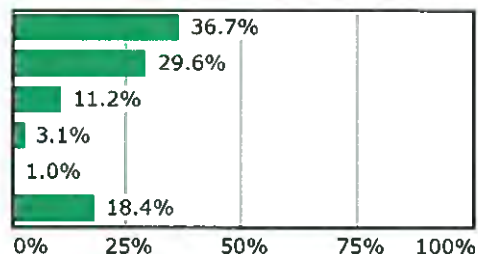

Figuren viser i hvilket omfang deltagerne, der vurderes at have et psykisk problem, er i behandling for dette.

4.4 Struktur/stabilitet

Er deltageren selvhjulpnen i forhold til sine basale behov i hverdagen?

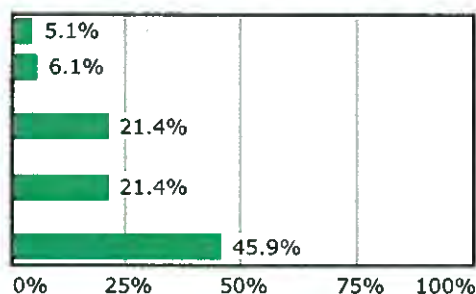
Deltageren klarer alle opgaver selv
Deltageren klarer hovedparten af opgaver selv
Deltageren klarer nogle opgaver selv
Deltageren klarer få opgaver selv
Deltageren klarer ingen opgaver selv
Ved ikke

Figuren viser i hvilket omfang deltageren klarer dagligdags opgaver selv, dvs. er selvhjulpnen.

Hvilket udsagn passer bedst til deltagerens økonomiske situation?

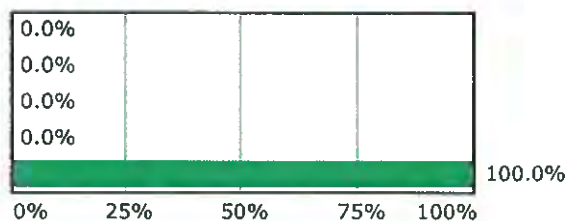
Deltageren har økonomien under kontrol
Deltageren har nogle økonomiske problemer (har fx svært ved at disponere fornuftigt over egen økonomi)
Deltageren har store økonomiske problemer (udover problemer med at disponere over egen økonomi deltageren tynges af gæld)
Deltageren har store økonomiske problemer og er under økonomisk administration
Ved ikke

I figuren angives en vurdering af deltagernes kapacitet til at klare egen økonomi, såsom at disponere over rådighedsbeløb eller tildragelse af gæld.

I hvilken grad overholder deltageren aftaler?

Deltageren overholder altid eller næsten altid aftaler
Deltageren overholder ofte aftaler
Deltageren overholder en gang i mellem aftaler
Deltageren overholder aldrig aftaler
Ved ikke

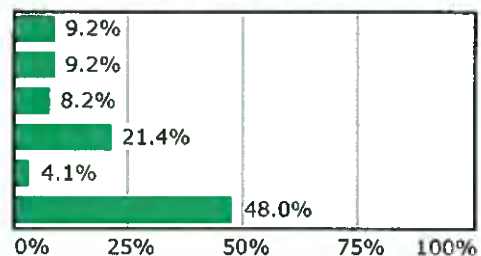

Her ses en vurdering af deltagernes evne, ved rapportens periode, til at overholde de aftaler der indgås med projektet, eksempelvis aftaler om møder etc.

4.5 Sociale relationer

Hvor ofte er deltageren i kontakt med familie og venner?

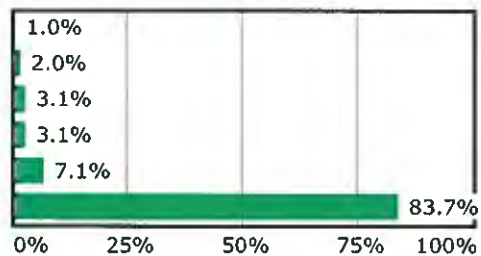
Dagligt eller næsten dagligt
1 eller 2 gange om ugen
1 eller 2 gange om måneden
Sjældnere
Aldrig
Ved ikke

Figuren viser i hvilken grad deltagerne er i kontakt med deres sociale netværk, udenfor projektet.

Har deltageren mulighed for at få hjælp fra familie og venner?

Ja, altid
Ja, ofte
Ja, nogen gange
Ja, sjældent
Nej
Ved ikke

I denne figur ser vi i hvilken grad deltagerne kan trække på deres sociale netværk udenfor projektet, i forbindelse med den rapportens periode.

4.6 Sociale kompetencer

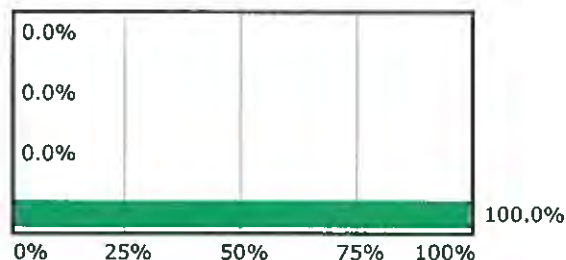
Hvordan omgås deltageren projektets medarbejdere og andre deltagere?

Deltageren tager selv initiativ til samtale med andre deltagere og medarbejdere

Deltageren indgår i samtale ved henvendelse fra andre deltagere og medarbejdere

Deltageren har ingen eller næsten ingen kontakt til andre deltagere eller medarbejdere

Ved ikke

Figuren viser medarbejdernes opfattelse af deltagernes sociale kontakt indenfor projektet, i form af initiativ eller samtale med medarbejdere og andre deltagere.

Hvor ofte kommer deltageren i konflikt med personale/andre deltagere på stedet?

Meget ofte

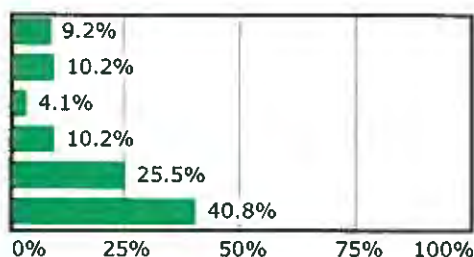
Ofte

Nogen gange

Sjældent

Aldrig

Ved ikke

I denne figur ses i hvilken grad deltagerne har konflikter indenfor projektet, med henholdsvis medarbejdere eller andre deltagere.

Har deltageren personlige/venskabelige relationer til andre deltagere på stedet?

Ja, i meget høj grad

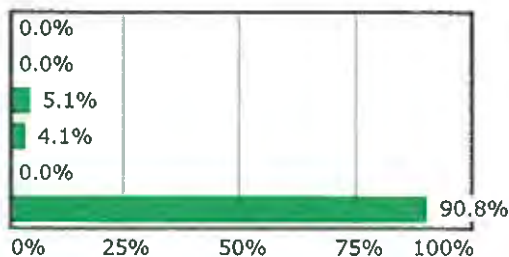
Ja, i høj grad

Ja, i nogen grad

Ja, i ringe grad

Nej, slet ikke

Ved ikke

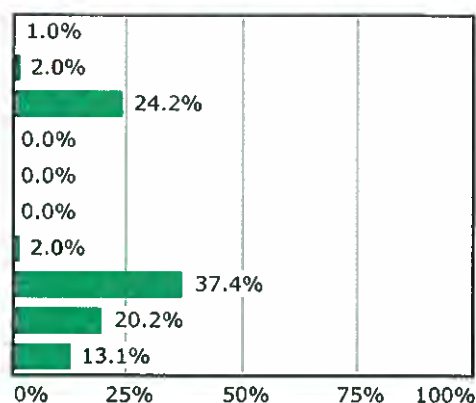

Figuren viser om deltagerne har knyttet bånd indenfor projektets rammer.

4.7 Tilknytning/fastholdelse af tilbud/bolig

Hvilke tilbud er deltageren tilknyttet?

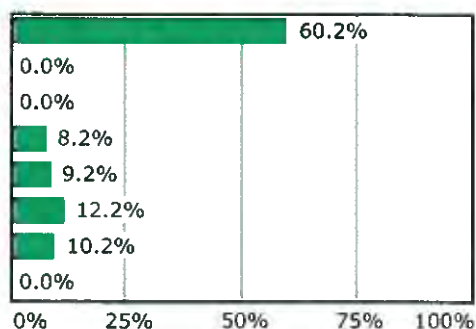
Somatisk behandling
Alkoholbehandling
Stofmisbrugsbehandling
Støttekontaktperson
Psykiatrisk behandling
Socialpsykiatrisk behandling (fx recovery)
Bostøtte eller lignende
Andet
Ingen
Ved ikke

Figuren angiver hvilke tilbud deltageren er tilknyttet udover projektet. Da det er muligt for en deltager at være tilknyttet flere tilbud på samme tid kan det samlede procenttal være over hundrede.

Hvordan er deltagerens aktuelle boligsituation (formelt)?

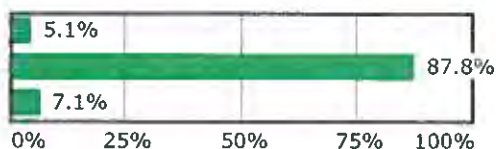
Deltageren bor i egen bolig
Deltageren bor i en støtte bolig/bofællesskab
Deltageren bor i en midlertidig udslusningsbolig
Deltageren bor midlertidigt hos familie/venner
Deltageren bor på herberg eller forsorgshjem
Deltageren bor på gaden e.l.
Andet
Ved ikke

Figuren viser deltagernes boligsituation, fx hjemløs eller egen bolig.

Råder deltageren over en bolig, som han/hun på nuværende tidspunkt ikke formår eller ønsker at benytte?

Ja
Nej
Ved ikke

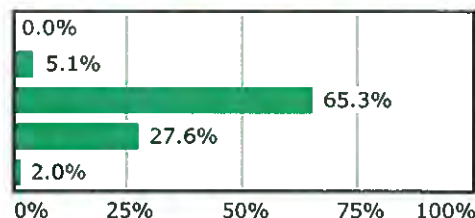

Figuren viser om deltageren råder over en bolig som deltageren ikke benytter eller ønsker at benytte.

4.8 Kontakt til offentlige instanser

Hvordan er deltagerens kontakt med socialforvaltningen?

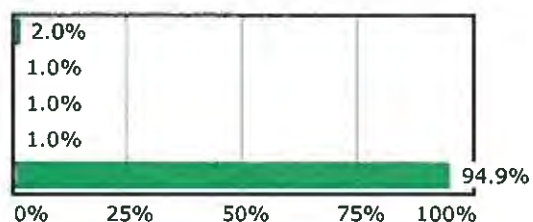
Meget hyppig
Regelmæssig
Periodisk
Der er ingen kontakt
Ved ikke

I denne figur ses det om deltagerne har hyppig, regelmæssig, periodisk eller ingen kontakt med deres socialforvaltning, ved rapportens periode.

Vurderer deltageren, at hyppigheden af kontakten med socialforvaltningen er tilstrækkelig?

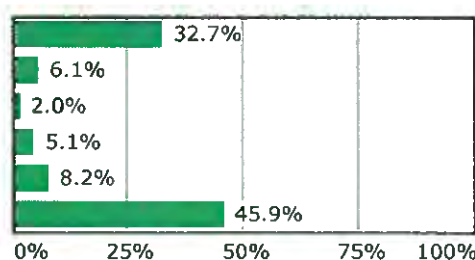
Ja, i høj grad
Ja, i nogen grad
Nej, i ringe grad
Der er ikke behov for kontakt
Ved ikke

Figuren viser deltageren vurdering af tilstrækkeligheden i kontakten med socialforvaltningen

I hvilken grad er relationen mellem deltageren og dennes sagsbehandler(e) konfliktfyldt?

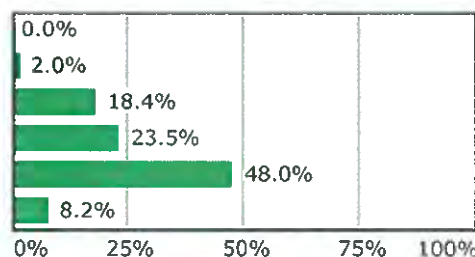
Slet ikke
I mindre grad
I nogen grad
I høj grad
I meget høj grad
Ved ikke

Figuren her viser konfliktniveau mellem deltagerne og deres sagsbehandlere ved rapportens periode.

Hvordan ser deltageren selv på tilværelsen for tiden?

Ser meget positivt på tilværelsen for tiden
Ser ret positivt på tilværelsen for tiden
Ser hverken positivt eller negativt på tilværelsen
Ser ret negativt på tilværelsen
Ser meget negativt på tilværelsen
Ved ikke

Figuren viser deltagernes generelle udsyn i forbindelse med rapportens periode.

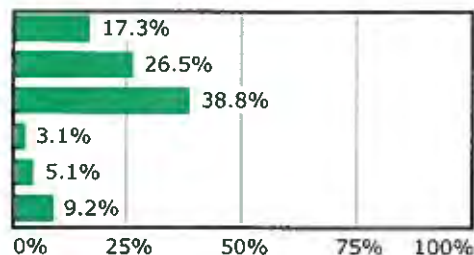
Hvordan kunne afmeldingen styrkes?

Afmeldingen er anvendelig ift. belysning af pensionsmulighederne., Afmeldingen fin - behøves ikke styrket, At sagsbehandler deltog med bidrog til afmelding., Den er fin som den er, Den er god, som den er., Der er lavet 3 afmeldinger på pågældende, hvilket har vist en udvikling, der er blevet værre., Formålet er at vurdere pågældende i forhold til pension - afmeldingen er fyldestgørende i forhold til det., Forslag til videre sagsbehandling, Har ikke yderligere, Har ikke yderligere., Hvis det sammenlagt tog kortere tid. Borgerne venter længe, først på tid til samtale senere på skriftlig afmelding., I kontakten og samarbejdet er intet ændret og mener heller ikke den kan styrkes., Ikke besvaret, Ikke besvaret., Ingen forslag - den er optima ift. videre tiltag., Intet svar, Intet svar., Jeg ved ikke hvordan det skulle koordineres, men da mange af de foreslåede forbedringer er jf. Serviceloven, skulle der måske være en koordinator, som visiterer sagerne videre ift. at borgeren får den nødvendige støtte., Mere dybdegående - flere vurderingern ift. de fremtidige muligheder., Pågældende er raskmelde 01.04.09, Samarbejdet igennem flere instanser er styrket omkring denne borger, Ved ikke. Helt ny sagsbehandler for borger og i parallelgruppen., Vides ikke, at der blev afholdt treparts møde dvs. med psykolog - borger - sagsbehandler, ikke besvaret, ikke besvaret., ingen besvarelse, intet svar, minus, p.t. er afmeldingen ok, ved ikke

5. Projektspecifikke indikatorer

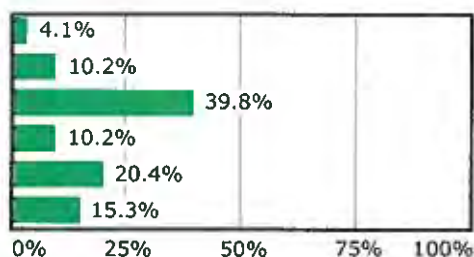
Har du fået noget ud af samtalerne?

I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I ringe grad
Slet ikke
Ved ikke

Har du fået mere overblik over dit liv efter samtalerne?

I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I ringe grad
Slet ikke
Ved ikke

Kommentar:

1) 2. samtale var meget positiv. 1. samtale var jeg forvirret over samtalsindhold.

2) Wake-up kald i forhold til det hele. Al den tid jeg har været misbruger. Jeg kunne ha' haft kone og børn., 1) Alt hvad jeg har snakket med ham (Søren D.) om, har jeg fortalt 100 mennesker.

2) Det synes jeg ikke jer har. Der er jo ikke sket noget nyt siden den sidste jeg snakkede med., 1) Det er af positiv - og negativ karakter!, 1) Det har givet stof til eftertanke., 1) God at snakke med. Nem at åbne sig for., 1) Han er meget dygtig. Han er god til at "se" folk på en anderledes måde.

2) Ja, mere oplyst om egen situation, 1) Han er meget forstående, selv når man bare begrundet at græde uden grund.

2) Ikke endnu, men det kommer, 1) Har kun snakket sammen ca. 1 time over 2 gange, hvor jeg har fået besøg af medarbejderen.

2) Igen så er det stadig kun kort vi har snakket sammen og har talt om min baggrund, opvækst og enkelte af de værre problemer. Jeg har stadigvæk lang værre problemer især med at omgås andre personer., 1) Ja, Søren var meget grundig ved indspørgen til mit liv, virkede beroligende og hensyntagende for situationen.

2) Fået mere ro angående fremtidig økonomi, hvorved jeg så også bedre kan fastsætte bolig m.v. (levestandard)., 1) Jeg fik det dårligt nogle dage efter samtalerne - spekulationer.

2) Jeg har surfet rundt på nettet for at finde ud af, hvad der kan ske. Jeg er bekymret., 1) Jeg har brug for nogen at snakke med, for jeg har det ikke godt med mig selv.

2) Ikke over har mit liv, men jeg er begyndt at tænke mere over tingene. Kan ikke lide øl, men jeg drikket det for at flygte., 1) Søren har en god måde at forklare tingene på., 1) Søren's forklaringer har gjort, at jeg bedre forstår, hvorfor jeg har det som jeg har det.

2) Hjulpet til at jeg har kunnet gøre nogle ting, som jeg ellers ikke ville kunne gøre, 1) Ved ikke noget endnu, da jeg ikke har fået svar på samtale., 1) ikke personligt, men kommet et skridt videre i sagsforløbet., 1. Der er kommet fokus på mit liv + fortid samt min livsstil i dag og Søren er utrolig dygtig til at lytte og se de ting og der er blevet lyttet til mit ønske om pension pga. mig/mit liv.

2. Absolut om hvordan det har været i min

barndom og hvorfor jeg måske er endt og har det som jeg i dag har - (men jeg kan intet lave om).,

1. Har tidligere fået stillet en masse spørgsmål af samme karakter. Ved ikke om der denne gang har været forskel på refleksionerne.

2. Oplever ikke den store forandring på nuværende., 1. Jeg har fået snakket om noget, som har været lukket inde. Det har været godt selv om det har gjort ondt.

2. Der er noget, jeg har gjort anderledes efter samtalerne, fordi jeg har forstået noget anderledes.,

1. Nej Søren. Jeg ville gerne svare, men jeg har jo kun haft 1 samtale og ved ikke, hvordan jeg skal svare, udet at det bliver lidt negativt.

2. Jeg har selv gjort noget, men ikke på grund af vores samtale. Den vil jeg bruge til at søge højere pension., 1. Tak for hjælpen og jeg håber på et godt samarbejde.

2. Jeg ville ønske, at jeg havde fået nogle flere samtaler., 1. Utrolig gode samtaler - tiden gik hurtigt.

2. Fået perspektiv i livet, Det har bare ikke ændret noget., Det har været nogle rigtig gode samtaler hver gang., Det har været rart at få vendt nogen ting med psykologen, Det var kun to gange jeg havde samtale, Er skeptisk i forhold til forløb og fremtid.

Jeg er ikke blevet klogere på mig selv, ikke mere end jeg var i forvejen., Fået mere klarhed, kommet i gang med at få sat pensionsansøgning igang, Ingen forskel, Ingen nye oplysninger, Jeg er mere tydelig på mit parforhold, Jeg føler, at tingene går i den rigtige retning.

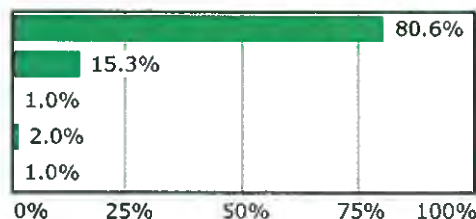
Jeg har fået overblik over muligheder og begrænsninger., Jeg har et ønske om at få en afklaring af mit liv i forhold til førtidspension m.m., Jeg har fået vendt og drejet mit liv, og det har gjort det hele mere overskueligt., Jeg har jo ikke fattet en meter af det endnu, Man ved jo selv, hvordan man har levet., Men det har ikke noget med samtalerne at gøre, Mere styr på økonomien, Søren er en meget behagelig mand og god at tale med.

Det har betydet noget for min livskvalitet. Jeg er blevet gladere., Trods følelsen af at have fået noget ud af samtalerne, har jeg ikke fået mere overblik., Vi havde en god snak og jeg fik svar på mine spørgsmål.

Har erkendt ting over for mig selv, som jeg indest inde godt vidste., ingen forskel

Oplever du dig godt behandlet i projektet?(sæt kun ét kryds)

I høj grad
I nogen grad
I ringe grad
Slet ikke
Ved ikke

kommentar:

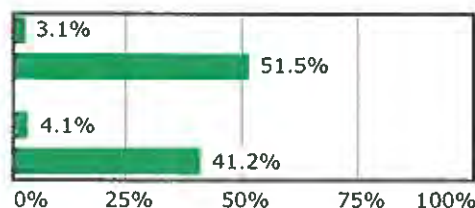
Af Søren ja, men har også kun haft de samtaler - men for engangs skyld er det en som kan se og sætte ord på de problemer, jeg har og har haft., Aldrig følt jeg har fået så stor en hjælp som efter Søren's hjælp for min fremtid. Fået mig til at se fremad., Det har haft en meget stor betydning, at jeg overhovedet fik mulighed for at snakke med Søren Dalgaard i forhold til, at der var sket en masse ting i fht. da vi mødtes for første gang., Det har været en "rar" situation (samtaleproces -2 x). Hentyder til tidligere svar., Det har været godt at have en at snakke med.

Jeg værdsætter de samtaler, vi har haft., Føler sig godt taget imod og rigtig godt behandlet., Følte mig godt behandlet, Han (psykologen) har givet sig tid, han har været lyttende. Jeg håber på at få ordentlig hjælp, Han er flink og helt ok (Søren D), Han var god at snakke med, let at åbne sig op overfor (Søren), Han ville tage et billede - det bryder jeg mig ikke så meget om., I høj grad ja ... Jeg mener, at dem der har taget vare om min sag ikke har kunnet gøre noget anderledes., I starter troede jeg ikke, jeg ville sige noget, men jeg åbnede mig mere og mere. Han er god til at lytte., Ja, og det på trods af det dårligt er startet rigtigt, Jeg er blevet taget godt imod, Jeg føler mig godt behandlet fagligt og menneskeligt. Søren var rar at tale med, behagelig, god tid og respekt., Jeg kunne ikke lide at komme på Hjørnely, alt for meget ballade og sladder og medarbejderne har for lidt tid., Jeg oplever, at vi til tider har talt forbi hinanden., Jo, jeg følte mig godt behandlet og følte jeg blev hørt på., Lang ventetid for 1. samtale og lang ventetid på 2. samtale. Der burde være mulighed for en pause under de enkelte samtaler., Lang ventetid har ødelagt humøret., Pågældende ville gerne have haft flere samtaler., Stille og rolig, til at snakke med, stiller ikke dumme spørgsmål, afslappet, et behjælpeligt menneske., Søren er forstående. han er god til at hjælpe med at få sat ord på tingene., Søren er meget behagelig at tale med, han taler ikke ned til en, og han havde ikke en forudindtaget mening/holdning til tingene., Søren er meget god til at gøre sådan, at man får tillid til ham. Jeg åbnede mig helt for ham, uden jeg følte, at jeg blottede mig., Søren er ordentlig i samtalerne, sød at tale med. Søren gav sig god tid., Søren er skide sød., Søren er åben og ærlig. Han behandler mig med respekt. Det har været rart ikke at skulle lægge skjul på noget., Søren hilser på alle. God kontakt med Søren., Søren var behagelig at tale med. Han var interesseret og ordentlig. Han var flink., Tog godt imod mig., Tusind tak, Tusind tak til Søren

Kan der ses en forskel i deltagerens relation til andre deltagere på stedet?

Deltageren indgår i højere grad i samtale eller lign. med andre brugere
Der er ikke nogen synlig ændring i deltagerens relation til andre brugere.

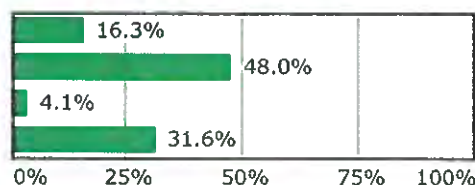
Deltageren indgår i mindre grad i samtale eller lign med andre brugere
Ved ikke

Kan der ses en forskel i deltagerens relation til personalet på stedet?

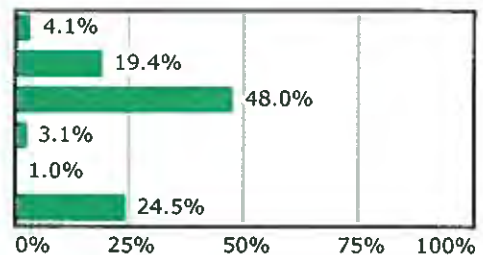
Deltageren indgår i højere grad i samtale eller lign. med personalet
Der er ikke nogen synlig ændring i deltagerens relation til personalet.

Deltageren indgår i mindre grad i samtale eller lign med personalet
Ved ikke

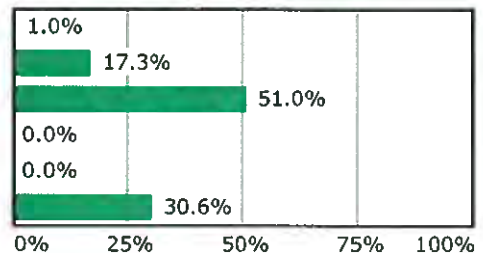
Kan der ses en ændring i deltagerens humør?

Deltagerens humør er generelt blevet klart bedre
Deltagerens humør er generelt blevet lidt bedre
Ikke nogen synlig forandring
Deltagerens humør er blevet lidt dårligere
Deltagerens humør er blevet klart dårligere
Ved ikke

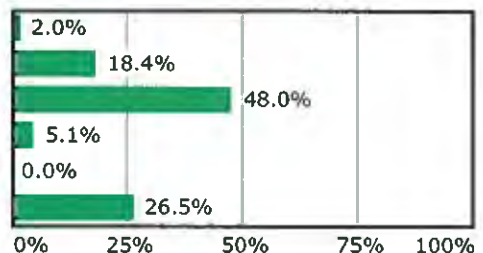
Kan der ses en ændring i deltagerens handleevne i forhold til at tage kontakt til andre instanser (læge, socialforvaltning og lign.), når det er nødvendigt?

Deltageren har en klart øget handleevne
Deltageren har en lidt bedre handleevne
Der er ikke nogen synlig forandring
Deltageren har en lidt dårligere handleevne
Deltageren har en klart dårligere handleevne
Ved ikke

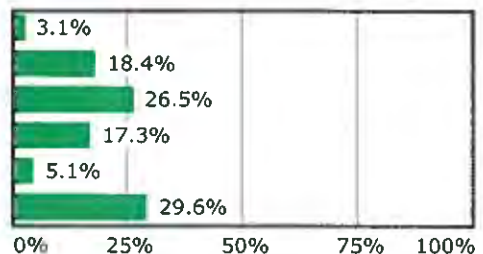
Vurderer du, at der er sket en forandring i deltagerens evne til at mestre eget liv?

Deltageren er klart bedre til at mestre eget liv
Deltageren er lidt bedre til at mestre eget liv
Der er ikke nogen synlig forandring
Deltageren er lidt dårligere til at mestre eget liv
Deltageren er meget dårligere til at mestre eget liv
Ved ikke

Hvordan ser deltageren selv på tilværelsen for tiden?

Ser meget positivt på tilværelsen
Ser ret positivt på tilværelsen
Ser hverken positivt eller negativt på tilværelsen
Ser ret negativt på tilværelsen
Ser meget negativt på tilværelsen
Ved ikke

Kommentar:

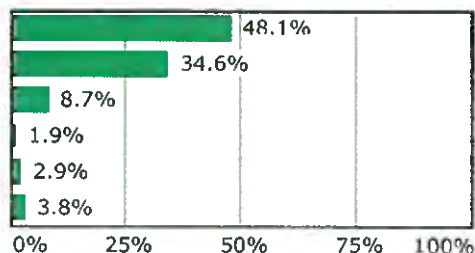
Boligsituation og almindeligt helbred er helt til hundene., Brugeren er ikke kommet meget på Varmestuen, derfor ingen forandring at spore., Dan i gang med at indrette sin bolig påny, Deltageren har ikke været på Varmestuen i en meget lang periode. Derfor ikke muligt at svare bedre., Deltageren har nærmest ikke benyttet Varmestuen siden han blev indvisiteret, så derfor svært at vurdere

noget.

Får lavet mere i fht. Kommunen, da der er tilknyttet en §99-person., Der har ikke været kontakt, da deltageren er røget massivt på druk., Han spekulerer på fremtiden - støtteperson? Pension?, Har ikke været meget på Varmestuen siden deltagelse i projektet., Har nærmest ikke benyttet Varmestuen. Blevet bedre til at komme, når problemer med Kommunen, Har været udsat for en voldsom hændelse. Har fået bank af et tæskehold. Er angst, Ikke været muligt at udfylde, da deltageren ikke har været på Varmestuen i perioden., Ingen ændringer, Klienten er i tvivl om, hvad resultat der kommer ud af samtalerne. Et afklaret jobforløb/afklaring vil give ro og positiv synergi., Klienten oplevede, at samtalerne fungerede som en øjenåbner. Efterfølgende har klienten selv bearbejdet og håndteret situationen., Mange af spørgsmålene er svære at svare konkret på, da det er så tidligt i forløbet, men indtil nu har forløbet været meget positivt., Maria er lige afsluttet, så ser endnu ikke de store ændringer bortset fra punkt 9. Maria ser positivt på tingene. har haft en god oplevelse i forløbet., Men er blevet mere sårbar og græder meget i øjeblikket., Møder Morten en gang om ugen og har kun set ham en gang efter sidste samtale., Personalets vurdering: Ikke relevant, da jeg er den eneste, som besøger Jan i eget hjem, Personlevurderingen er foretaget af Kis V. Johansen, da Stine kun har været på Ågården i kort tid, Ser meget negativt på hele det offentlige system. Har ventet 4 år på at få svar på sin ansøgning om førtidspension., Skemaet udfyldt af Varmestuen. Indvisiteret på Hjørnely., Som Vivi beskriver har hun ikke selv helt forstået resultatet/betydningen af samtalerne, så derfor for tidligt at se nogen ændring/forandring af Vivis adfærd., Tina har en bagdørsordning, Udsving hver dag., Valborg har udfyldt evaluering før - men skemaet er mistet. Så vi vurderer ikke, at der ændringer efterfølgende, Vedkommende har profiteret af samtale med psykologen, når det drejer sig om, hvad vedkommende har oplevet i sin barndom. Siger, at det er rart at fortælle det til nogen.

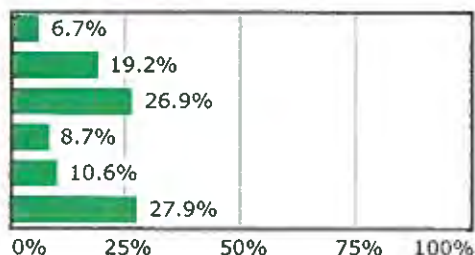
I forhold til afklarings af forsørgelsesgrundlag?

I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I ringe grad
Slet ikke
Ved ikke

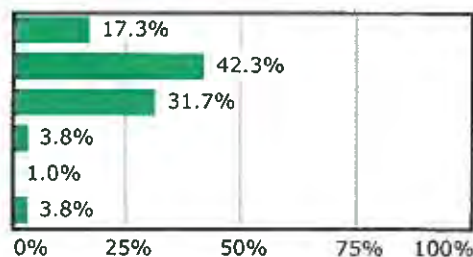
I forhold til konkrete anvisninger (fx bolig, misbrugsbehandling, anden støtte)?

I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I ringe grad
Slet ikke
Ved ikke

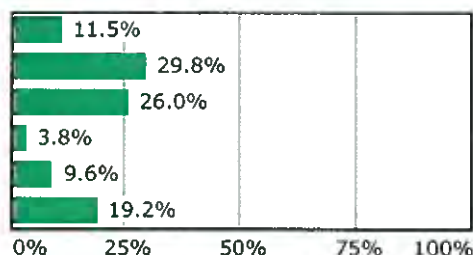
Er der fremkommet væsentlige nye oplysninger?

I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I ringe grad
Slet ikke
Ved ikke

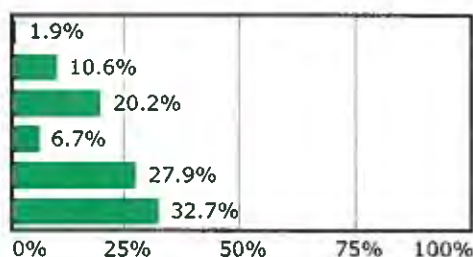
Har afmeldingen bidraget til en mere koordineret indsats?

I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I ringe grad
Slet ikke
Ved ikke

Har det medført en bedre kontakt til borgeren?

I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I ringe grad
Slet ikke
Ved ikke

Hvad savner du evt. i den skriftlige afmelding?

2. Den kunne fremsendes til medarbejder i SC, som så vurderer på de anvisninger, der burde iværksættes jfr. SEL.

3. Mere beskrivelse af borgerens adfærd i forbindelse med afmeldingen., Den er meget dækkende, Den er rigtig god og gennemført, Der er nogle lidt "vage" betegnelser i konklusionen, hvorfor den kun kan lede hen til yderligere afklaring., En dybere beskrivelse af pågældendes personlige kompetencer samt en vurdering af den sociale angst, som er beskrevet i de andre lægepapirer., Har ikke yderligere., Hvordan kan afmeldingen styrkes:

At den var bygget mere op omkring ressourceprofilens punkter, Ikke besvaret, Ikke besvaret., Ingen besvarelse, Ingen kommentarer, Ingenting – den er god, som den er, Ingenting, den var fyldestgørende., Intet svar, Intet svar., Jeg savner ikke noget., Jeg synes, det er en god afmelding, som er konkret og overskuelig. Det er godt, at mange af hendes kommentarer er direkte citeret, da det giver et godt indtryk af Vibeke., Konkrete forslag/tiltag, Lidt mere beskrivelse af borgerens adfærd under samtalen samt vurderingen på denne, Mere fokus på den altoverskyggende angst., Mere om opvækst for lige denne borger, Nej, Savner ikke noget, Se punkt 3, Ved ikke. Se spørgsmål 2, Ved konklusionen, der peger mod pension er ordlyden "behandlingsmuligheder skønnes udtømte" eller "det vurderes at funktionsniveau ikke forbedres ved behandlingstiltag, men kun vil være af livsforbedrende karakter"

rigtig gode., Vides ikke, Vides ikke., Vurdering af mere konkrete fremtidige muligheder.

Hvad skal der ske i fremtiden?

Hvad peger pågældendes arbejdssevne imod?

Hvordan vurderes arbejdssevnen/funktionsniveauet og hvad vurderes mest hensigtsmæssigt?, at der også var lavet en generel helbredsattest fra egen læge, der indgik i vurderingen., er fuldt ud tilfreds med afmeldingen, ikke besvaret, ingen besvarelse, ingen uddybning ses nødvendig.

Fin afmelding, intet, intet svar, minus, nej

Hvilken matchgruppe vurderer du, at borgeren tilhører?

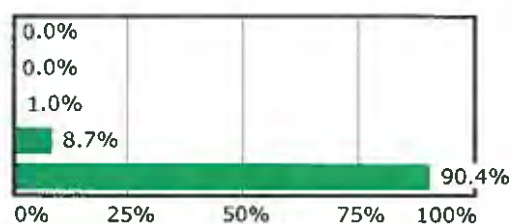
Matchgruppe 1

Matchgruppe 2

Matchgruppe 3

Matchgruppe 4

Matchgruppe 5

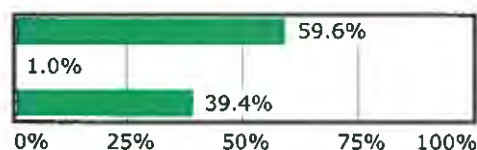

Fik borgeren den ydelse, der blev anbefalet?

Ja

Nej

Ved ikke

Forandringsteori for projektet

RESSOURCER:

En psykolog
½ sekretær.

AKTIVITETER:

I tæt samarbejde med private aktører etableres satellitter (fremskudt rådgivning) på strategisk udvalgte steder i miljøet. Borgergruppen er vanskelig at nå i den almindelige sagsbehandling bl.a. af adfærdsmæssige årsager. Ved at møde dem hvor de er, skabes mulighed for kontakt til borgergruppen. Visitationen foretages i tæt samarbejde med aktørerne.

I projektets første fase startes en ugentlig konsultationsdag på Varmestuen (700 brugere). I denne fase afprøves og forfines metoden med henblik på implementering. Hurtigt herefter etableres satellit på FAB-Hjørnely (harmreduction-tilbud til stofmisbrugere - 120 indskrevne). Der oprettes herefter gradvist kontakter til nye aktører.

I konsultationen - der bygger på dialog - foretages en første screening med henblik på forekomst af personlighedsforstyrrelser, der rådgives og arbejdes med motivation og copingstrategier. Der arbejdes på at nedbryde eventuelle barrierer i forhold til den etablerede forvaltning. Der arbejdes altid efter en individuel strategi med henblik på en progressiv forandringsproces. Målene i denne proces kan være helt basale og handle om rammerne for et måltid mad m.v.

I de tilfælde der skønnes at være tale om dybere personligheds-mæssige vanskeligheder motiveres for personlighedsvurdering. Mest adækvat foretages denne i Socialcentret, på afstand af miljøet. I tilfælde hvor denne strategi ikke kan følges, vælges adhoc løsninger, der matcher den konkrete problemstilling. Det kan være undersøgelser i eget hjem eller eksempelvis på Varmestuen.

Der vil i projektet være speciel fokus på psykopatologiske forstyrrelser. I de tilfælde henvises til det etablerede behandlingssystem.

OUTPUTS:

Processen vil skabe mulighed for at stabilisere tilværelsen for målgruppen og motivere for sundhedsfremmende foranstaltninger, behandling og sociale foranstaltninger. Det har vist sig, at psykologisk intervention i forhold til målgruppen er anvendelig. I sidste ende vil interventionen modvirke yderligere social udstødning.

RESULTATER:

1. Der etableres satellit på Varmestuen. I implementeringsfasen en konsultationsdag i ugen, der gradvist kan øges efter behov. Efter skøn fra Varmestuen skal der i startfasen være kontakt med 2 til 5 borgere

2. Etablering af flere rådgivnings- og afklaringsatellitter. Hurtig etablering på FAB-Hjørnely. Herefter etablering efter behovsvurderinger i de konkrete tilfælde eksempelvis på herberget, værestederne etc. Der vil være kontakt med 5- 10 borgere ugentligt.

3. Der vil i projektperioden være kontakt med 250 borgere.

4. I forhold til målgruppen afklares 120 borgere med personlighedsvurderinger og konkrete anvisninger i forhold til forsørgelse, sundhed, behandlingsmuligheder, bolig etc.

Organisatorisk: Indarbejdelse af et mere smidigt forvaltningssystem, der møder borgeren, hvor han/hun er.

VIRKNING:

Ved at afklare den enkelte borger i forhold til det konkrete funktionsniveau og afklare behandlingsmulighederne for den enkelte kan der skabes større ro om tilværelsen og derved mindske konfliktniveauet i forhold til samfundet. Det kan endvidere medføre en generel nedgang i kriminaliteten i Odense Kommune.

Opfølgende evalueringsskema hos deltagerens værested

Det følgende spørgeskema udfyldes af medarbejderne i det værested, hvorfra deltageren er henvist på baggrund af interview med brugeren (ca. 14 dage efter afslutning på samtaler)

Deltagernummer:

Værested: _____

Deltagerens vurdering

1. Har du fået noget ud af samtalerne?

(sæt kun ét kryds)

- (1) ☐ I meget høj grad
- (2) ☐ I høj grad
- (3) ☐ I nogen grad
- (4) ☐ I ringe grad
- (5) ☐ Slet ikke
- (6) ☐ Ved ikke

Kommentarer:

2. Har du fået mere overblik over dit liv efter samtalerne?

(sæt kun ét kryds)

- (1) ☐ I meget høj grad
- (2) ☐ I høj grad
- (3) ☐ I nogen grad
- (4) ☐ I ringe grad
- (5) ☐ Slet ikke
- (6) ☐ Ved ikke

Kommentarer:

3. Oplever du dig godt behandlet i projektet?

(sæt kun ét kryds)

- (1) ☐ I høj grad
- (2) ☐ I nogen grad
- (3) ☐ I ringe grad
- (4) ☐ Slet ikke
- (5) ☐ Ved ikke

Kommentarer: _____

Personalets vurdering:

De følgende spørgsmål omhandler, hvorvidt I vurderer, at der er sket ændringer for borgeren efter gennemførelse af samtalerne?

4. Kan der ses en forskel i deltagerens relation til andre deltagere på stedet?

- (1) ☐ Deltageren indgår i højere grad i samtale eller lign. med andre brugere
- (2) ☐ Der er ikke nogen synlig ændring i deltagerens relation til andre brugere.
- (3) ☐ Deltageren indgår i mindre grad i samtale eller lign. med andre brugere
- (4) ☐ Ved ikke

5. Kan der ses en forskel i deltagerens relation til personalet på stedet?

- (1) ☐ Deltageren indgår i højere grad i samtale eller lign. med personalet
- (2) ☐ Der er ikke nogen synlig ændring i deltagerens relation til personalet.
- (3) ☐ Deltageren indgår i mindre grad i samtale eller lign. med personalet
- (4) ☐ Ved ikke

6. Kan der ses en ændring i deltagerens humør?

- (1) ☐ Deltagerens humør er generelt blevet klart bedre
- (2) ☐ Deltagerens humør er generelt blevet lidt bedre
- (3) ☐ Ikke nogen synlig forandring
- (4) ☐ Deltagerens humør er blevet lidt dårligere
- (5) ☐ Deltagerens humør er blevet klart dårligere
- (6) ☐ Ved ikke

7. Kan der ses en ændring i deltagerens handleevne i forhold til at tage kontakt til andre instanser (læge, socialforvaltning og lign.), når det er nødvendigt

- (1) ☐ Deltageren har en klart øget handleevne
- (2) ☐ Deltageren har en lidt bedre handleevne
- (3) ☐ Der er ikke nogen synlig forandring
- (4) ☐ Deltageren har en lidt dårligere handleevne
- (5) ☐ Deltageren har en klart dårligere handleevne
- (6) ☐ Ved ikke

8. Vurderer du, at der er sket en forandring i deltagerens evne til at mestre eget liv?

- (1) ☐ Deltageren er klart bedre til at mestre eget liv
- (2) ☐ Deltageren er lidt bedre til at mestre eget liv
- (3) ☐ Der er ikke nogen synlig forandring
- (4) ☐ Deltageren er lidt dårligere til at mestre eget liv
- (5) ☐ Deltageren er meget dårligere til at mestre eget liv
- (6) ☐ Ved ikke

9. Hvordan ser deltageren selv på tilværelsen for tiden?

- (1) ☐ Ser meget positivt på tilværelsen
- (2) ☐ Ser ret positivt på tilværelsen
- (3) ☐ Ser hverken positivt eller negativt på tilværelsen
- (4) ☐ Ser ret negativt på tilværelsen
- (5) ☐ Ser meget negativt på tilværelsen
- (6) ☐ Ved ikke

Kommentarer: _____

Evalueringsskema for Projekt Fremskudt Ambulant Sagsbehandling

Det følgende spørgeskema udfyldes af sagsbehandleren for den deltager, som har modtaget samtaler i Projektet Fremskudt Ambulant Behandling under Det Fælles Ansvar II. Spørgeskemaet skal venligst tilbagesendes til projektet efter udfyldelse.

Projektnr.:

Afdeling:

1. Har du som sagsbehandler kunnet bruge projektets anvisninger på følgende måder:

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
I forhold til afklaring af forsørgelsesgrundlag?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
I forhold til konkrete anvisninger (fx bolig misbrugsbehandling, anden støtte)?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Er der fremkommet væsentlige nye oplysninger?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Har afmeldingen bidraget til en mere koordineret indsats?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Har det medført en bedre kontakt til borgeren?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

2. Hvordan kunne afmeldingen styrkes:_____

3. Hvad savner du evt. i den skriftlige afmelding:

4. Hvilken matchgruppe vurderer du, at borgeren tilhører?

(Sæt kun ét kryds)

- (1) ☐ Matchgruppe 1
- (2) ☐ Matchgruppe 2
- (3) ☐ Matchgruppe 3
- (4) ☐ Matchgruppe 4
- (5) ☐ Matchgruppe 5

4a) Hvilken matchgruppe vurderede du borgeren i tidligere?

5. Fik borgeren den ydelse, der blev anbefalet?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej
- (3) ☐ Ved ikke

Evalueringsrapport

Fremskudt ambulant afklaring

Projekt støttet af SATS

Projektnr.:

Årsag til henvendelsen:

Alder:

Køn:

Forsørgelsesgrundlag:

Kontanthjælp:

SD:

DP:

FP:

Modtager ingen offentlig støtte:

Andet:

Udenfor ordinært arbejdsmarked siden:

Undersøgelsessted:

Dato:

Herkomst, i tilfælde hvor der er tale om anden etnisk baggrund end dansk:

Nationalitet:

DK hvornår:

Flygtningestatus:

Andre oplysninger:

Oplysninger om civilstand:**Samlevende med barn/børn:****Antal børn:**Bor ikke sammen med barn/børn:

Børn anbragt udenfor hjemmet:

Aleneboende med børn:**Antal børn:**Bor ikke sammen med barn/børn:

Børn anbragt udenfor hjemmet:

Andet:**Boligforhold:**

Uden bolig /hjemløs:

Herberg/forsorgshjem:

Lejet værelse:

Lejet lejlighed/hus:

Bor hos familie/forældre:

Andelslejlighed:

Ejerlejlighed:

Andet:

Har egen bolig, men anvender den ikke:

Oplysninger om opvækst:

Familieoplysninger:

Antal søskende:

Nummer i søskenderækken:

Adopteret fra:

Vokset op med:

Begge biologiske forældre:

Biologisk moder:

Biologisk fader:

Stedfader:

Stedmoder:

Forældres erhverv under opvækst:

Moderen:

Lønmodtager:	Selvstændig:	Uden arbejde:	Andet:
Ufaglært:	Faglært:	Længere uddannelse:	
Sygedagpenge:	Dagpenge:	Kontanthjælp:	Førtidspension:

Modtog ikke offentlige ydelser:

Faderen:

Lønmodtager:	Selvstændig:	Uden arbejde:	Andet:
Ufaglært	Faglært	Længere uddannelse:	
Sygedagpenge:	Dagpenge:	Kontanthjælp	Førtidspension:

Modtog ikke offentlige ydelser:

Oplysninger om forældrenes misbrugsanamnese:

Moderen – hvilket misbrug – evt. flere krydser:

Alkohol: Hash: Heroin o.l.: Kokain: Amfetamin: LSD:

Ecstasy: Svampe: Khat: Tobak: Andet:

Medicin – herunder:

Benzodiazepiner o.l.:

Stærke smertestillende præparater:

Metadon:

Lægeordineret medicin:

Andet:

Faderen – hvilket misbrug – evt. flere krydser:

Alkohol: Hash: Heroin o.l.: Kokain Amfetamin: LSD:

Ecstasy: Svampe: Khat: Tobak: Andet:

Medicin – herunder:

Benzodiazepiner o.l.:

Stærke smertestillende præparater:

Metadon:

Lægeordineret medicin:

Andet:

Oplysninger om suicidal adfærd hos forældre eller søskende:

Moder: Fader: Søskende:

Bemærkninger:

Skole og uddannelse:**Skoleniveau i opvæksten:**

Folkeskolens 7.kl eller tidligere:

Folkeskolens 8. kl.:

Folkeskolens 9. kl.:

Folkeskolens 10. kl.:

Specialklasse:

EGV:

HG/Teknisk Skole:

Gymnasial udd.:

Andet:

Bemærkninger:**Uddannelse:**

Folkeskolens afgangsprøve:

Ungdomsuddannelse:

Faglært:

Kort videregående udd.:

Mellemlang videregående udd.:

Lang Videregående udd.:

Har ingen uddannelse:

Er under uddannelse:

Bemærkninger:

Børne-Ungeforanstaltning:

Institutionsanbringelse:

Første gang:

Antal forhold:

Antal år:

Plejefamilie:

Første gang:

Antal forhold:

Antal år:

Efterskoleforløb:

Børne-Ungeforanstaltning:

Oplysninger om vold:

Børne-Ungeforanstaltning:

Oplysninger om incest/sekstelt misbrug/overgreb:

Børne-Ungeforanstaltning:

Oplysninger om kriminalitet og institutionsanbringelser:

Misbrugsanamnese:**Stoftype evt. alder for debut:****Hvad – evt. flere krydser:**

Alkohol: Hash: Heroin o.l. Kokain: Amfetamin: LSD:

Ecstasy: Svampe: Khat: Tobak: Andet:

Medicin – herunder:

Benzodiazepiner o.l.:

Stærke smertestillende præp.:

Metadon:

Lægeordineret medicin:

Andet:

Aktuelt misbrug:

1)

2)

Behandlinger:

Somatiske oplysninger:

Psykiatriske oplysninger:

Råd og vejledning:

Kontakt til egen læge:

Kontakt til sagsbehandler:

Andet:

Vurdering efter screening:

Problemstilling:

Omfattet af målgruppen:

JA:

Nej:

Kan afgøres på det foreliggende:

Hvis vi har en bruger i Varmestuen
med følgende problematikker:

- Udadreagerende
og impulsstyret
- Tilbagetrukken
og isoleret person
- Depression
- Angst
- Mistanke om svag intelligens
- Psykotisk adfærd
- Påfaldende mangel på selvindsigt
(kan være tegn på psykisk sygdom)
- Mistanke om alvorlig hjerneskade.

Så kan Projekt Ambulant Afklaring måske
være en mulighed.

Henvis til Heinz eller Anette i Dagvarmestuen
Med henblik på en samtale med
Søren Dalgaard.

Har du personlige problemer
eller andre problemer .

Så kan Søren Dalgaard måske hjælpe dig.
Han er psykolog
og vil have mulighed for at tage en snak med dig.

Projekt i
samarbejde med
SATS og Odense
Kommune.

Du kan henvende dig til personalet og høre
nærmere.

Så kan Søren tage en snak med dig.

Forandringsteori for projektet

Marianne Grøndahl

RESSOURCER:

Fotograf

Psykolog ad hoch

Materialer i forbindelse med dialogen med borgerne.

Omkostninger i forbindelse med transport og ophold i Odense

Omkostninger i forbindelse med udstillingsaktiviteter og plakat

Omkostninger i forbindelse med bogudgivelse.

AKTIVITETER:

Dialog med borger .. noget om metoden

OUTPUTS:

Synliggørelse

RESULTATER:

Udstillinger

bogudgivelse

VIRKNING:

Selvrespekt for borgerne øges.

Synliggørelse af borgergruppen